

Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem.

NAHOŘE: FRESKA POSLEDNÍHO SOUDU v dolní bazilice sv. Františka;
DOLE: BLAŽENÁ SMRT SV. FRANTIŠKA, freska v horní bazilice sv. Františka,
Peregrinatio ad Fontem Pacis, 29.6.2026, Assisi, Itálie.

„HIC LOCUS SANCTUS EST. HAEC EST PORTA VITAE AETERNAE. (Toto místo je svaté. Je to brána života věčného). Chrám Panny Marie Andělské. • Porziuncula – místo, kde 3. října 1226 zemřel sv. František. *Peregrinatio ad Fontem Pacis*, 29.6.2026. Dole: NEŠPORY V PORZIUNCOLE, *Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent*, 4.7.2016. Assisi, Itálie.

„KDO DÁVÁ, DOSTÁVÁ, MNOHEM VÍČ PŘIJME, KDO ZTRÁCÍ, NALÉZÁ SEBE I JINÉ,
KDO BLIŽNÍM ODPOUŠTÍ, SÁM MILOST POZNÁ, BA ANI SMRT MU VÍČ NEBUDE HROZNÁ.“

Nahoře: Hrob sv. Františka. Dole: Poutníci u hrobu sv. Františka. Krypta dolní baziliky sv. Františka, Assisi,
Peregrinatio ad Fontem Pacis, 29.6.2026.

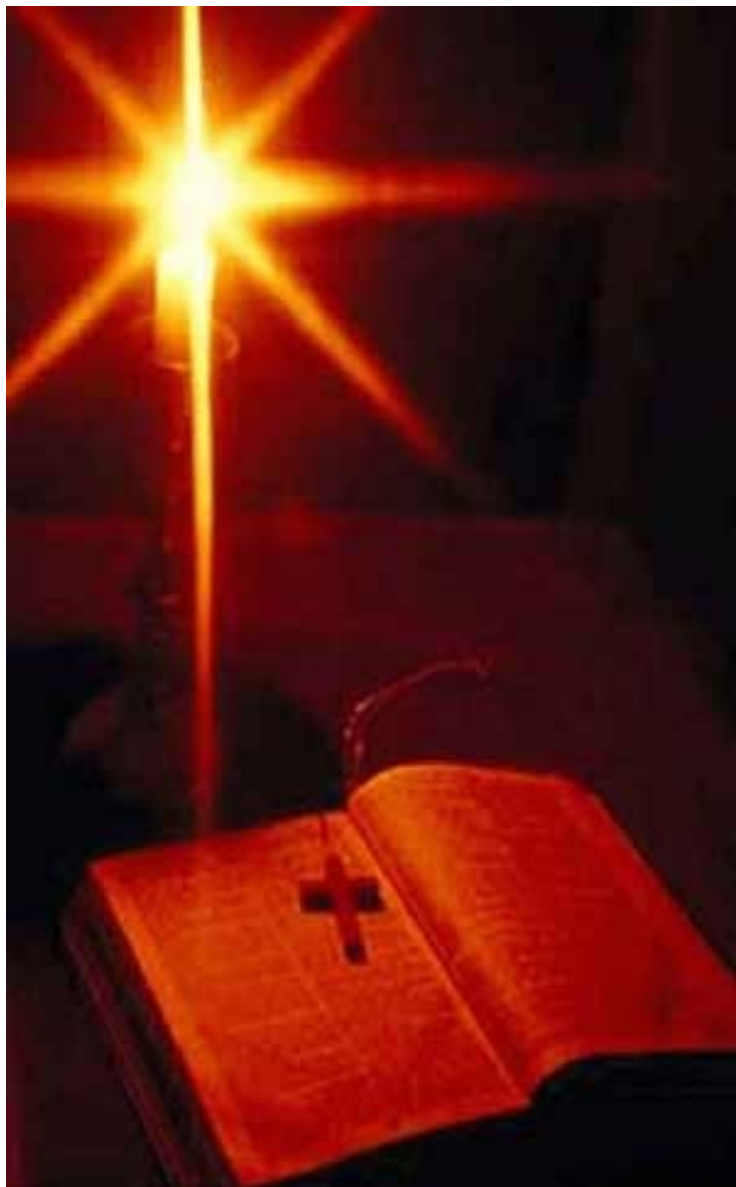
Smím přebývat v Hospodinově domě na dlouhé, předlouhé časy.

NAHOŘE: POUTNÍCI V BAZILICE PANNY MARIE RŮŽENCOVÉ V POMPEJÍCH. *Peregrinatio in honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 8.7.2019, POMPEI, ITÁLIE. DOLE: U SARKOFÁGU SV. JANA XXIII. V BAZILICE SV. PETRA V ŘÍMĚ, *Peregrinatio ad Miracula Fidei*, 15. 6.2014, Città del Vaticano.

LITURGICKÉ TEXTY – SLAVNOST SV. FRANTIŠKA Z ASSISI

1. ČTENÍ – SIR 50,1.3-7

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Za svého života opravil chrám, a za svých dnů opevnil svatyni. Za jeho dnů byl vykopán rybník, nádrž obsáhla jako moře. Staral se o svůj lid, aby nezahynul, a opevnil město proti obležení. Jak byl vznešený, když obklopen lidem vycházel z pozadí chrámové opony! Byl jako jitřenka mezi mraky, jako měsíc v úplňku o dnech slavnosti, jako slunce zářící na chrám Nejvyššího.

ŽALM 16

Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě. Pravím Hospodinu: „Ty jsi můj Pán.“ Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší, ty mně zachováš můj úděl. Velebím Hospodina, že mi byl rádcem, k tomu mě i za noci vybízí mé nitro. Hospodina mám neustále na zřeteli, nezakolísám, když je mi po pravici. Ukážeš mi cestu k životu, u tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast.

2. ČTENÍ – GAL 6,14-18

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Galat'anům.

Bratři! Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu. Vždyť ani obřízka nic není, ani neobřezanost, ale nové stvoření. A na všechny, kdo se v jednání budou řídit touto zásadou, ať přijde pokoj a milosrdenství, totiž na (pravé) Boží Izraelity. A pro budoucnost ať mě už nikdo (s těmi věcmi) neobtěžuje! Vždyť já na svém těle nosím znamení, (že náležím) Ježíšovi. Milost našeho Pána Ježíše Krista ať je s vámi, bratři! Amen.

EVANGELIUM – MT 11,25-30

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna, jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit. Pojd'te ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a uče se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.“

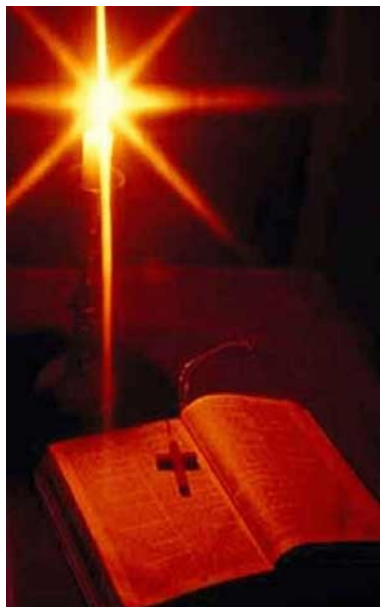
Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v den, kdy před osmi staletími, Pán povolal do slávy nebes sv. Františka z Assisi, obraťme se k jeho přímlově a s důvěrou prosme: **L: KÝRIE, KÝRIE ..:**

- Svatý Františku, Tobě svěřil Ukřižovaný dům své Církve, provázej papeže Lva a všechny pastýře Církve svou přímlovou.
- Ty jsi v Ukřižovaném u svatého Damiána našel pravý pokoj, nauč nás hledat v Něm pramen smíření, které boří všechny zdi.
- Tys v objetí malomocného poznal sílu Ježíšovy uzdravující lásky, vypros toto objetí všem drahým nemocným a trpícím.
- Ty jsi neozbrojený překračoval linie války a neporozumění, dej nám odvahu budovat mosty tam, kde svět staví hranice.
- V této době, sužované konflikty a rozdělením, pros za nás, abychom se stávali šířiteli pokoje: neozbrojenými a odzbrojujícími svědky pokoje, který pochází od Krista.
- Vypros moudrost všem, kdo mají volební právo, aby u vědomí své odpovědnosti, dali v obecních a senátních volbách svůj hlas osobnostem života pravdy, spravedlnosti a pokoje.
- Ať občanská společnost v naší vlasti, inspirovaná tvým příkladem a provázená tvou přímlovou, vždy hledá pravdu a věrností svědomí utváří odpovědné smýšlení celého národa.
- Svatý Františku, který jsi před osmi staletími šel vstříc sestře smrti jako smířený člověk, přimlouvej se za naše drahé zemřelé.

K: Svatý Františku, chudý Boží a bohatý láskou ke všem, tobě svěřujeme své prosby i modlitby všech, kdo v tobě vidí bratra v lidství, křesťana a dokonalého Kristova učedníka, a prosíme, přednes je trojjedinému všemohoucímu Bohu, který žije a kraluje na věky věků. **L: Amen.**

LITURGICKÉ TEXTY 28. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – IZ 25,6-10A

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin zástupů vystrojí všem národům na této hoře tučné hody, hody s výborným vínem; budou to šťavnatá jídla a vybraná vína. Na této hoře sejme závoj, který halil všechny lidi, příkryvku, která kryla všechny národy. Zničí smrt navždy, Pán, Hospodin, setře slzy z každé tváře. Odejme na celé zemi hanbu svého lidu, neboť Hospodin to pravil. V ten čas se řekne: „Hle, náš Bůh, doufali jsme v něho, že nás vysvobodí; on je Hospodin, v něho jsme doufali, jásejme a radujme se z jeho spásy, neboť Hospodinova ruka spočine na této hoře.“

ŽALM 23

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, – dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, – vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout, – občerstvuje mou duši. Vede mě po správných cestách – pro svoje jméno. – I kdybych šel temnotou rokle, – nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. – Tvůj kyj a tvá hůl, – ty jsou má útěcha. Prostíráš pro mě stůl – před zraky mých nepřátel, – hlavu mi mažeš olejem, – má číše přetéká. Štěstí a přízeň mě provázejí – po všechny dny mého života, – přebývat smím v Hospodinově domě – na dlouhé, předlouhé časy.

2. ČTENÍ – FLP 4,12-14.19-20

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Dovedu žít v odříkání, a dovedu žít v hojnosti. Seznámil jsem se důvěrně se vším: se sytostí i hladověním, s nadbytkem i nedostatkem. Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Ale jste hodní, že jste mi pomohli v mém tíživém postavení. A protože můj Bůh je přebohatý, skvěle vám to odplatí skrze Krista Ježíše ve všem, cokoli budete potřebovat. Bohu, našemu Otci, buď sláva na věčné věky! Amen.

EVANGELIUM – MT 22,1-14

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš mluvil k velekněžím a starším lidu v podobenstvích: „Nebeské království je podobné králi, který vystrojil svému synovi svatbu. Poslal služebníky, aby svolali hosty na svatbu, ale ti nechtěli přijít. Poslal znovu jiné služebníky se vzkazem: „Řekněte pozvaným: Hostinu jsem přichystal, moji býci a krmný dobytek jsou poraženi, všechno je připraveno, pojdte na svatbu!“ Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, jiný za svým obchodem. Ostatní pochytili jeho služebníky, ztýrali je a zabili. Krále to rozhněvalo. Poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil. Potom řekl svým služebníkům: „Svatební hostina je sice připravena, ale pozvaní jí nebyli hodni. Jděte proto na rozcestí a pozvěte na svatbu, koho najdete.“ Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré, takže svatební síň byla plná hostí. Když vstoupil král podívat se na hosty, uviděl tam člověka, který neměl na sobě svatební šaty. Řekl mu: „Příteli, jak jsi sem přišel bez svatebních šatů?“ On se nezmohl na slovo. Tu řekl král sloužícím: „Svažte mu ruce i nohy a vyhoďte ho ven do temnot. Tam bude pláč a skřípění zubů.“ Mnoho je totiž povolaných, ale málo vyvolených.“

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE LVA XIV. DO FRANCIE

LEON XIV
25 - 28 SEPT. FRANCE 2026
POUR QUE LE MONDE AIT LA VIE

Papež Lev XIV. zahájil svou pátou zahraniční cestu. Vedla jej do Francie a trvala čtyři dny, během nichž Svatý otec navštívil Paříž, Lurdy a Méty. Letoun společnosti ITA airways s papežem a palubě vzlétl 7:58 z římského letiště

Fiumicino a zamířil do francouzského hlavního města, kde má přistát kolem 10 hodiny na letišti Orly. Svatého otce doprovází několik desítek zástupců světových médií. „Dobré ráno všem! Bonjour! Good morning!“ – Jak se stalo tradicí, papež Lev přivítal na palubě letadla novináře, kteří cestují v jeho doprovodu. Mezi osmdesátkou zástupců médií z deseti různých zemí je tentokrát čtvrtina Francouzů. Papež novinářům poděkoval za jejich práci a připojil také omluvu těm, kdo se v závěru jeho španělské cesty těšili na tiskovou konferenci, ke které nedošlo kvůli poruše letounu.

*„Vítejte na palubě!“
Rád vás tu dnes ráno všechny vidím, a chtěl bych vás krátce pozdravit na této etapě naší cesty. Především bych se chtěl obrátit na ty z vás, kteří se mnou cestovali při návratu ze Španělska do Říma, a chci se osobně omluvit za incident, který jsem nemohl nijak ovlivnit,*

ale vím, že někteří z vás byli nespokojeni s tím, že jsme nemohli letět zpátky do Říma společně. Chci vás tedy všechny pozdravit a poděkovat vám za vaše zpravodajství z této cesty do Francie, která, jak víte z tiskové konference, kterou jste již absolvovali, zahrnuje řadu velmi důležitých témat. Já sám cestuji do Francie, stejně jako kamkoli jinam na světě, jako následovník Ježíše Krista, který chce hlásat pokoj, Kristův pokoj po celém světě. Je to poselství, které je v této době, jak všichni víme, obzvláště důležité. Děkuji vám tedy za to, že jste zde, děkuji vám za práci, kterou vykonáváte. Těším se na setkání s vámi během cesty a při návratu budeme mít příležitost trochu si promluvit.

Ačkoli hlavní tisková konference tradičně probíhá při návratu z cesty, novináři si nenechali ujít příležitost a položili papeži několik otázek. Jedna z nich se týkala umělé inteligence a signálů o „zpomalení“ v těchto dnech vyslaly společnosti Big Tech.

„Naše vatikánská komise zůstává v kontaktu s mnoha předními osobnostmi ze světa umělé inteligence a pokračujeme v dialogu, který jsem, jak doufám, zahájil prostřednictvím encykliky. Myslím si, že mnozí z nich jsou otevření hledání způsobů, jak zajistit, aby umělá inteligence lidstvo nevytlačila ani nezničila, ale naopak byla nástrojem sloužícím člověku. Začínají se dít pozitivní věci,“ řekl Lev XIV.,

Padl rovněž dotaz na nedávné rozhodnutí amerického prezidenta Donalda Trumpa o zákazu přístupu CNN a dalších médií do Bílého domu. Papež okomentoval, že „všude a pro všechny je velmi důležité, aby média o událostech dobře informovala.“

Španělské novináře zajímal papežův názor na migrační krizi v Ceutě. Lev XIV. podotkl, že ji sleduje od počátku a dodal: „Je to krize, která má různé příčiny. Je třeba pochopit, jak na ni reagovat, aby se podobným krizovým situacím předešlo.“

Novináři také připravily pro papeže několik dárků, mezi nimi dvě knihy. První z nich nese titul „CHER PAPE LEÓN“ a sestavil ji deník „La Croix“ z listů, které papeži adresovalo 340 čtenářů z celé země. Druhá kniha je ve španělštině a vychází z podobné ideje jako první. „CARTAS PARA EL PAPA“ obsahuje dopisy, ve kterých 74 předává papeži svá svědectví o zemětřesením, které 24. června zasáhlo Venezuelu, a také fotografie fotoreportéra Miguela Gutiérreze dokumentující následky zemětřesení v La Guaira. Knihu předala papeži fotoreportérka Lola Gómez, veteránka papežských letů a rodilá Venezuelanka, spolu se čtyřmi dalšími korespondenty z Říma - Jovelem Álvarezem, José Arnaldo Mujicou a Danielem Cáceresem.

Ze Španělska, rovněž jako svědectví o přírodní katastrofě, pochází další dar pro papeže, který přivezla novinářka Rádia COPE Eva Fernández: kříž vyrobený z dubového dřeva připomíná loňské požáry, které ve Španělsku zničily hektary lesů. V neformálních rozhovorech s novináři pak papež mimo jiné dementoval, že by používal k učení jazyků Duolingo (označil to přímo za fake news), zažertoval o zápasu košíkové mezi americkými univerzitami, který se má odehrát 1. listopadu v Římě. A novináře z Messaggera odpověděl na dotaz na jeho osobní štěstí s tím, že nikdy nelitoval cesty, na kterou se před lety vydal:

„Ano, jsem šťastný navzdory obtížím, útěchu nacházím ve víře. V každém případě jsem spokojen s volbou, kterou jsem učinil před mnoha lety. Ale proč mě vidíte smutného? Ne (nejsem smutný), ale břemeno církve se dává o sobě znát. Někdy více... ale Bůh je veliký!“

Po přistání přivítal papeže apoštolský nuncius ve Francii arcibiskup Celestino Migliore a prezident země Emmanuel Macron. Krátce před polednem papež Lev XIV. navštívil pařížský Elysejský palác, sídlo francouzského prezidenta. Setkal se zde s hlavou státu, představiteli veřejného života a členy diplomatického sboru.

Laicita nevylučuje náboženství, ale pojí Církev a stát ve službě společnému dobru

Pane prezidente, vážení představitelé veřejného života a členové diplomatického sboru, dámy a pánové,

je pro mě velikou radostí být tu dnes spolu s vámi. Zvláště Vám, pane prezidente, jsem obzvláště vděčen za Vaše srdečné pozvání k návštěvě Francie a také Vám děkuji za slova přivítání, kterých se mi od vás dostalo. Vaším prostřednictvím také chci pozdravit všechny, kdo bydlí v této zemi s tak rozsáhlým kulturním a náboženským dědictvím. Společně utvářejí jeden lid, v jehož nitru přispívá různost původu k životaschopnosti demokratického života a k obohacení uměním soužití. Chci vás také ujistit, pane prezidente, dámy a pánové, že Francie má velice často své místo v modlícím se srdci papeže, který nezapomíná na své rodinné bretaňské a béarnské kořeny.

Má návštěva Francie začíná v hlavním městě vaší země, v Paříži, často přezdívané *Ville lumière* – Město světla. Po dlouhá staletí září Francie jako kulturní, umělecký a duchovní maják, a to nejen pro Evropu, ale i pro celý svět. Mocí svých katedrálních škol, svých univerzit a svých akademií – klíčových míst hledání pravdy – dokázala Francie ukovat inteligenci celých národů, a to i za svými hranicemi. Osvícení duchové povýtce francouzští, kteří byli zároveň přesvědčenými katolíky, dokládají, jak mohou vědy, umění, literatura a

filosofie souznít v úsilí o dobro lidstva, zaměřují-li se na hledání krásy, dobra a pravdy, aby *svět měl život*.

Francouzské *know-how* je synonymem dokonalosti v mnoha oblastech. Zvláště významně a pozoruhodně to ilustruje velké pracovní nasazení při obnově pařížské katedrály Notre-Dame, čemuž od prvopočátku přispěla velká řada institucí soukromých i veřejných a čemuž jste také Vy, pane prezidente, věnoval zvláštní pozornost, za což Vám děkuji. Vděčný pozdrav chci věnovat všem umělcům a řemeslníkům, kteří se na tom podíleli. Nedávné znovuvotevření této katedrály jak pro bohoslužby, tak pro návštěvníky z celého světa, není jen korunou technického heroismu, ale i symbolem znovu nalezené naděje – důkazem, že to, co všichni pokládali za nadobro zničené, se může znovu zrodit ze spolupráce všech, a svědectvím jednoty uskutečněné společným nasazením. Tak krásné dovršené dílo by mělo inspirovat všechny aktéry politického, společenského a náboženského života k novému nadšení pro neustálou práci v duchu jednoty a v síle živé naděje.

Francie je také zemí s bohatými křesťanskými kořeny. Od sv. Ireneje a od Chlodvíkova křtu se duše vaší vlasti mocně projevuje v křesťanském světě géníem duchovním, kulturním, intelektuálním, uměleckým a misijním, který dodnes září napříč světem. Bylo to také ve Francii, a to v 16. století, kde se rozvinul humanismus usilující o sjednocení řecko-římského dědictví a křesťanské víry. Díky velkým myslitelům renesance, *Grand siècle* a posléze osvícenství přinesla Francie světu skutečný pokrok, mimo jiné uznání lidských práv vepsaných do přirozenosti člověka, zvláště pak náboženskou svobodu. Tato neustálá pozornost vůči důstojnosti, která je bytostně vlastní každému člověku, zaznívá i ve vašem národním hesle. Volnost, rovnost a bratrství nejsou jen slova vytesaná do průčelí vašich veřejných budov, ale také odkazy na univerzální etické požadavky, které nacházejí nevyčerpatelný zdroj inspirace a naplnění také v evangelním poselství.

Všeobecná deklarace lidských práv, která byla vyhlášena právě v tomto městě – a byl to francouzský právník René Cassin, laureát Nobelovy ceny míru, který hrál klíčovou roli v jejím formulování – měla za cíl vytvořit všeobecné povědomí o nezcizitelné důstojnosti lidské osoby. Sv. Jan Pavel II., který pokládal tento dokument za „důležitý milník na cestě morálního pokroku lidstva“, si byl vědom toho, že „jakékoli ohrožení lidských práv, jak na materiální, tak na duchovní úrovni, je vždy nebezpečím pro mír, protože se vždy dotýká člověka v jeho celistvosti“.

Otázka respektu vůči lidské důstojnosti, vůči základním právům a svobodám vyplývajícím z lidské přirozenosti zaznívá v každé době a musí doprovázet veškerý vývoj společnosti a technologický pokrok. V důsledku totiž „během staletí přispěl technologický rozvoj k výraznému zlepšení životních podmínek

lidstva; ovšem v každé době se také ukázalo, že nové prostředky a nástroje mohou stejně tak způsobit škodu, nestojí-li ve službách dobra“ (MH 4). Ve své době vnímal Georges Bernanos nebezpečí slepé poslušnosti a neodpovědnosti, z něhož by mohl vzniknout „Ráj strojů“, a oproti tomu zdůrazňoval, že právě francouzská civilizace se po dlouhá staletí nasazovala za to, aby zformovala svobodné lidi, plně zodpovědné za své jednání.

Z těchto důvodů mi přišlo nevyhnutelné, abych se ve své první encyklice dotkl tématu umělé inteligence, respektive abych vrátil člověka znovu do centra pozornosti. Abychom neztratili své lidství uprostřed „Ráje strojů“, které vstupují do našeho každodenního života a ovlivňují jej, je nezbytné formovat smýšlení k etickému rozlišování, tedy ke schopnosti vidět, co je dobré z morálního hlediska. Je to nezbytně nutná podmínka pro to, abychom poznali skutečné dobro, které dává člověku růst k jeho prvotnímu naplnění v bezpodmínečném respektu vůči jeho vnitřní svobodě a nedotknutelné důstojnosti. V tomto ohledu bych chtěl volat po „skutečně svobodné společnosti, která nevnučuje uniformitu, nýbrž chrání rozmanitost svědomí, brání autoritářským tendencím a podporuje etický dialog, který obohacuje sociální strukturu“. Tento dialog je o to naléhavější v kontextu současné Francie, v níž jsou lidé různého původu, kultury a náboženství povoláni žít pohromadě a přispívat k budování společnosti.

Právě díky bohatství své sociální struktury se Francie po staletí vyznačuje pozorností vůči jinakostem a silnou touhou po solidaritě. Prostřednictvím velkého díla mužů i žen, kteří zůstali věrni své lidskosti a evangelním hodnotám, nepřestala katolická církev ve Francii konat ve prospěch nejchudších, a tak se stávala živoucí tváří Boží něžnosti a soucitu.

Pomysleme jen na dílo sv. Vincence de Paul, na obnovu lásky k bližnímu v 17. století i na početné katolické instituce současnosti, v nichž zdravotníci pečují o naše bratry a sestry postižené utrpením. Jejich svědectví pozornosti a služby vytvářejí skutečnou školu lidskosti díky úžasné péči a neutuchajícímu apelu na jedinečnou a nenahraditelnou hodnotu každé lidské bytosti. Nadto jsou pozváním k obnovenému bratrství, které se musí naučit přijímat život bez podmínek, něžně podepírat jeho křehkost, s respektem a vzájemné důvěře doprovázet každou etapu jeho existence a s odvahou a nasazením bránit ty, kdo nemohou promluvit sami za sebe nebo nenacházejí dostatečné zastání. Právě proto chci zdůraznit, že „ochrana práva na život tvoří neodmyslitelný základ všech ostatních lidských práv“.

V současnosti existuje pokušení od vědy očekávat řešení a útěchu pro veškeré utrpení. Často je zde riziko, že upadneme do iluzí. Nedostává-li se vědě a technice světla svědomí, mohou nabídnout okamžitá řešení, která

zdánlivě odpovídají na touhy i bolesti lidí, ale ve skutečnosti je mohou odvrátit od dobra, k němuž tito lidé ve své podstatě směřují.

Často sleduji s obavami současné směřování některých společností, jimž hrozí riziko, že využijí vědu a techniku k lukrativním účelům, jako jsou genetické manipulace, náhradní mateřství, obchod s lidskými orgány nebo nabídka smrti na objednávku. Nezapomínejme, že vzájemná úcta a ochrana života každé lidské bytosti je odpovědností každého a všech; začíná konverzí rozumu a srdce a vyžaduje skutečné a nesobecké nasazení ve prospěch bratří a sester.

Jak bychom mohli nevidět v takovém nasazení výraz správně žité laické společnosti Pozemského města? Křesťan, který se angažuje ve veřejném životě a jedná podle svého svědomí osvíceného vírou, nemůže být pokládán za cizince, natož hrozbu pro svou vlast. Ve skutečnosti „skutečné laictví nevylučuje náboženský rozměr, nýbrž z něj dokáže čerpat jako ze zdroje poučení“.

Právě to je důvodem, proč má katolická církev své pevné místo ve vzdělávacím systému země, jako je Francie: „Vytváří část širšího rámce, nezbytného pro každý dialog, jak ve škole, tak ve společnosti: poznávat a milovat druhého, jaký je, a tak se naučit vyjít mu vstříc s úctou a otevřeností ducha.“

Skutečný laický charakter tedy neznamená vyloučit náboženství z veřejného života nebo ze vzdělávacího procesu, nýbrž usilovat o to, aby spolu stát a náboženské instituce komunikovaly a aby spojovaly své síly ve službě společného dobra, *aby svět měl život*. V tomto ohledu chci ocenit práci Fóra pro dialog mezi Svatým stolcem, francouzskou katolickou církví a francouzskou vládou. Neúnavné dílo katolické církve v bohaté šíři jejích podob a institucí je skutečně vzácným a chvályhodným příspěvkem pro dobro celé společnosti. Taková vzájemnost velice šťastně ilustruje onu zdravou komplementaritu, kterou potvrdil již II. vatikánský koncil, totiž že stát a církev „slouží, i když z různého titulu, osobnímu i společenskému povolání člověka. Tuto službu pro dobro všech mohou vykonávat tím účinněji, čím lépe pěstují mezi sebou zralou spolupráci“.

Stejně tak s radostí konstatuji, že táž vůle společně sloužit každému člověku, jakýkoli je jeho původ, již po staletí inspiruje spolupráci Francie s katolickou církví ve prospěch křesťanů na blízkém východě. Vzdělávací, sociální, kulturní a humanitární nasazení v zemích Blízkého východu spolu s různými organizacemi jako *Pomoc pro církev v nouzi* nebo *l'Œuvre d'Orient* je velmi cenným příspěvkem k dialogu mezi národy a k podpoře práv každého člověka.

Je výmluvným svědectvím, když se kultura a víra představují jako pilíře pro harmonii mezi různými národy a vyznáními ve službách míru a zprostředkování vztahů mezi lidmi. Stejně tak je zde obzvláště důležitá otázka vzdělání, které je nadále jednou z klíčových oblastí spolupráce a které nalézá konkrétní a plodné vyjádření díky Fondům pro školy na Východě (*Fonds pour les écoles d'Orient*). Svou vděčnost bych chtěl vyjádřit právě tomuto projektu a všem, kdo se do něj zapojují; od svého založení roku 2021 toto dílo mohlo podpořit více než 260 vzdělávacích institucí na Blízkém východě včetně sedmi univerzit v Libanonu a univerzity v Betlémě.

Nelze ovšem nevzpomenout na tuto část světa, v níž se před dvěma tisíci lety narodil Kníže pokoje, aniž bychom přitom nepomysleli na všechny její obyvatele postižené následky konfliktů a na všechny, kdo jsou zasaženi metlou války. Nemůžeme zůstat lhostejní před takovou mírou utrpení, která zraňuje lidskou důstojnost a křičí k Bohu po spravedlnosti. Závažnost této situace musí vyzvat nás a stejně tak každého, ať je kdekoli, ke skutečné konverzi srdce a ke změně přístupu. Je nezbytné, abychom v pokoře přijali, že potřebujeme jeden druhého, abychom mohli společně pracovat na budování civilizace lásky v srdci našeho světa, který je tak komplikovaný a provázaný vzájemnými závislostmi. Jak to ve své době potvrdil již můj svatý předchůdce Jan XXIII., „spravedlnost, moudrost, smysl pro lidskost vyžadují [...], aby se zastavil závod ve zbrojení; vyžadují souběžné a současné omezení arzenálů v jednotlivých zemích, zákaz jaderných zbraní a konečně řádně provedené odzbrojení ve společné shodě a pod účinnou kontrolou“. Ve skutečnosti se víc a více šíří mylné přesvědčení, že držení jaderných zbraní je zárukou bezpečnosti, což vede k novému závodu ve zbrojení, který se takřka vymyká kontrole. Mír totiž není rovnováha sil, nýbrž výsledek každodenního úsilí o dialog a spravedlnost.

Chci vás proto povzbudit, abyste nikdy nepropadli představě „nevyhnutelnosti“ války, nýbrž abyste neúnavně usilovali o dialog a o diplomacii, aby se zachovala mírumilovná společnost s respektem vůči důstojnosti a právům člověka a národů. Tváří v tvář válečné vřavě a nejruznějším krizím, které otřásají naším světem, je Francie povolána být neúnavným umělcem míru a multilaterality, zvláště v lůně naší drahé Evropy. Kéž Francie, věrná svým hodnotám, dokáže vyorat brázdu odzbrojeného a odzbrojujícího míru a zodpovědně nabídnout svůj nenahraditelný příspěvek ve prospěch míru. Kéž vaše svoboda neustále roste v úsilí o společné dobro. Kéž vaše bratrství dokáže obejmout veškeré lidstvo. A kéž rovnost, po níž toužíte, provždy stojí na pevných základech spravedlnosti a lásky, kéž nepotlačuje rozdíly mezi jednotlivými lidmi, ale kéž jim dá přinášet plody v harmonickém prospěchu celé společnosti.

Pane prezidente, dámy a pánové, ještě jednou si přeji vyjádřit svou vděčnost za toto setkání a připomenout slova – důležitá pro všechny – jimiž se Vaše Excellence obrátila na francouzské biskupy roku 2018: „Církev, která by chtěla projevit nezájem o časné otázky, by nedošla k naplnění svého poslání;

a prezident, který by chtěl projevit nezájem o církev a o katolíky, by neplnil svou povinnost.“ Bud’te ujištěni o mé vroucí modlitbě za vaši krásnou zemi a její národ.

Kéž vám Bůh daruje pokoj a mír, jednotu a prosperitu, *aby svět měl život*. Svěřuji tyto prosby mateřské přímly Blahoslavené Panny Marie, hlavní patronky Francie.

At’ Bůh žehná Francii a všem Francouzům!

„Standing ovation“, přivítal papeže Lva XIV. v pátek 25. září odpoledne dlouhý potlesk vedoucích pracovníků a zaměstnanců Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) v jejím sídle v Paříži, srazilo bouřlivé ovace. Papež pronesl projev částečně ve francouzštině a částečně v angličtině:

Válka je nejstrašnějším “lidským dílem”

Vážený pane generální řediteli, vážený pane předsedo Generální konference, vážený pane předsedo Výkonné rady, Vaše Excellence, dámy a pánové,

těší mne, že jsem dnes mohl přijít do tohoto shromáždění národů, kde se setkávají jazyky a kultury, aby spolupracovaly na projektu, který zahrnuje celou lidskou rodinu: „přispívat k udržování míru a bezpečnosti skrze posilování spolupráce mezi národy prostřednictvím výchovy, vědy a kultury s cílem zajistit všeobecné dodržování spravedlnosti, práva, lidských práv a základních svobod“ (Ústava Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, čl. 1, odst. 1). Společné budování spravedlivého světa je totiž samým základem mezinárodní spolupráce. Naše zkušenosti, schopnosti a dovednosti

směřují k vybudování prostoru, který je vstřícný ke všem a plodný pro každého, aby každý národ mohl růst v míru.

Jako svědek pokoje vás srdečně zdravím, zástupci členských států a pozorovatelé, zástupci mezinárodních organizací, akademické obce a občanské společnosti. Děkuji panu Khaledu El-Enanymu, generálnímu řediteli této organizace, za jeho vřelé pozvání a za slova, která nám adresoval. Jako pastýř vám přináším slovo církve, které se vždy znovu stává „poselstvím“ a „rozhovorem“, který se obrací ke všem národům, k ženám a mužům dobré vůle (srov. sv. Pavel VI., encyklika *Ecclesiam suam*, 67).

Záměr společně budovat spravedlivý svět se shoduje s posláním, které jsme se v průběhu dějin naučili sdílet. V tomto ohledu představuje UNESCO jak cíl, tak nástroj k tomu, abychom dnes s ještě větším nasazením pokračovali v tomto úkolu v rámci nejrůznějších oblastí naší činnosti. V roce 2027 uplyne 75 let od chvíle, kdy je Svatý stolec zastoupen v UNESCO. Jeho přítomnost v této organizaci vychází z přesvědčení, že budoucnost závisí především na úctě a prosazování nezcizitelné důstojnosti každé lidské bytosti stvořené k obrazu Božímu. Proto považujeme tuto organizaci za předního partnera ve službě společnému dobru, které je „společenskou formou důstojnosti“, kterou všichni sdílíme od počátku a rovným dílem (srov. encyklika *Magnifica Humanitas*, 59). Od roku 1952 Stálá pozorovatelská mise Svatého stolce v tomto duchu hodnotí a doprovází iniciativy UNESCO a přispívá k dialogu mezi národy s cílem podporovat autentický lidský rozvoj, který je autentický pouze tehdy, je-

li zaměřen „na rozvoj každého člověka a celého člověka“ (sv. Pavel VI., encyklika *Populorum progressio*, 14).

Ve svých slovech před tímto shromážděním můj ctihodný předchůdce sv. Jan Pavel II. připomněl, že „*genus humanum arte et ratione vivit*“. Jelikož tedy „člověk žije skutečně lidským životem díky kultuře“ (*Promluva v UNESCO*, 2. června 1980, 6; srov. sv. Tomáš Akvinský, *In Aristotelis Posteriora Analytica*, 1), označuje slovo „kultura“ způsob bytí, jímž člověk dává smysl všemu, co činí. Když dnes, po čtyřiceti šesti letech, kdy mezi vámi obnovuji závazek spolupráce Svatého stolce, chci vyzvat, aby UNESCO bylo vnímáno nejen jako významná mezinárodní organizace, ale jako místo, kde se lidstvo zamýšlí nad sebou, nad svými dějinami a svou budoucností. Podporovat výchovu, vědu a kulturu je totiž nelze bez podpory života mužů a žen, kteří jsou jejich hlavními aktéry.

V oblasti výchovy a vzdělání se katolická církev těší zkušenosti velice dávné. Po mnoho staletí její společenství zakládají školy a univerzity, učí číst a psát a jsou přítomna i na těch nejchudších a nejdlehlších místech. Prostřednictvím *Globální dohody o vzdělávání* chtěl můj předchůdce František tuto zkušenost začlenit do širšího vzdělávacího spojení, otevřeného přínosu všech. To, co vám však chci předat, nejsou především konkrétní díla, nýbrž přesvědčení, z něhož vycházejí. Žádné vzdělání není úplné, pokud se nezabývá otázkou smyslu. V již zmíněné promluvě na to upozorňoval svatý Jan Pavel II.: vzdělávat znamená pomáhat člověku více „být“, nikoli jen více „mít“, a zároveň v něm rozpoznávat transcendenci, která patří k plnosti jeho lidskosti (srov. *tamtéž*, 10–11).

Na našem shromáždění tedy stojí za prozkoumání jedna zásadní otázka, která nás naléhavě oslovuje: *Co znamená být člověkem?* Každá kultura se s touto otázkou konfrontuje, neboť se dotýká jádra veškerého vědění, umění i náboženství. Ani v 21. století totiž nemůžeme považovat za samozřejmé, že víme, kým je člověk a co znamená žít lidsky. Každá generace je totiž povolána, aby se s touto kulturní výzvou vyrovnala, zejména tváří v tvář tragédiím, které se bohužel opakují i dnes.

Člověk je především *ten, kdo je počat a narozen*: být člověkem tedy v první řadě znamená být dítětem. Nikdo z nás v tom neměl volbu. Nikdo nerozhodoval komu, kdy ani kde se narodí. Tato skutečnost poukazuje nejen na biologický, ale i na etický fakt: jako děti jsme všichni bratři a sestry. Naše lidství je od samého počátku darem i zkouškou, příslibem i odpovědností. Pro všechny lidské bytosti znamená zrození původní pouto, společenství života, jehož zdrojem a prvním výchovným prostředím je rodina.

Za druhé, všichni se rodíme nazí a bezmocní. Jsme chudí od narození: lačníme po chlebu i slovu, péči i lásce, tedy po všem, co živí tělo i ducha. Dobře to víme, a přesto na cestě dospívání hrozí, že na to zapomeneme. A následky této zapomnětlivosti pocítují právě ti, kdo jsou v nouzi, pokaždé, když je jejich lidství zrazeno nebo odvrženo, vykořisťováno nebo oklamáno. Zapomnění na naše narození zatemňuje představu o lidském životě, protože ji odtrhává od historie, která je společná nám všem. Život pak již není chápán jako dar, ale jako zboží. Už není vnímán jako výzva k péči a odpovědnosti, ale jako produkt k vykořisťování. Právě tato dramatická alternativa nám připomíná, že být člověkem znamená být ze své přirozenosti svobodní. Jelikož každý z nás je dítětem, naše svoboda začíná tím, že odpovídáme na svobodu toho, kdo k nám promluví jako první, ať už gesty náklonnosti či odmítnutí, láskyplného přijetí či opuštění a krutosti.

Zatřetí tedy připomínat naše společné lidství znamená uznat, že je velkolepé, tedy plné potenciálu, i když poznamenané mnoha zly a nespravedlnostmi. Ti, kdo se věnují výchově, vědě a kultuře, jsou o to více povoláni pečovat o každého člověka, aby mohla zazářit krása naší svobody. Tato krása má jméno: spravedlnost. Ano, svoboda je krásná, když směřuje k dobru a pravdě; je znetvořena, když sklouzne k svévolnosti, násilí a touze po moci. Být člověkem tedy znamená nést odpovědnost před výzvami dějin: člověk je ten, kdo roste,

učí se, pracuje hlavou i rukama. Svým úsilím může obohacovat nebo ničit zemi, vytvářet umění nebo ničit. V této konkrétní chvíli musíme uznat, že válka je tím nejstrašnějším z „lidských výtvorů“; neboť v ní je věda samotná postavena do služeb nelidské vůle ničit a zabíjet.

V této souvislosti *Preamble* Ústavy UNESCO začíná slovy, která si zachovávají překvapivou aktuálnost: „Jelikož války vznikají v myslích lidí, je třeba v myslích lidí vybudovat také obranu míru“ (*Ústava UNESCO, Preamble, 1945*). Tato slova byla napsána bezprostředně po druhé světové válce: nejničivější tragédii minulého století. Lidstvo pochopilo, že je-li vědecký pokrok oddělen od moudrosti, může se proměnit v ničivou zbraň; že kultura, podřídí-li se ideologii, se může stát lží a propagandou; že vzdělání, vzdá-li se pravdy, je degradováno na nástroj manipulace svědomí. Zakládající státy UNESCO pochopily, že smlouvy jsou nezbytné, ale samy o sobě nestačí. Vyžadují kulturu a společné úsilí o mír, které je podpoří. Mír nelze budovat pouze pomocí smluv, ani prostřednictvím kompromisů mezi protichůdnými silami. Mír je skutečný, když pramení spíše z ctnosti spravedlnosti než z pouhé smlouvy, spíše z upřímné vůle než z nestabilní rovnováhy zájmů. Ve skutečnosti pouze upřímná vůle dokáže v druhém rozpoznat bratra či sestru, člověka jako sebe sama.

Slova naší zakládající listiny neztratila po osmdesáti letech nic ze své síly. Přesto však vidíme, jak hluboce je tento společný princip ohrožován formami barbarství, které podněcují rivalitu a konflikty. Mezi výzvami, před nimiž dnes stojí svět vědy a vzdělání, bych zejména poukázal na ty, které se objevují v rozsáhlé oblasti technologie. Naše úsilí v této oblasti musí zajistit, aby nové technologie zůstaly ve službách lidské osoby, aby se nestaly dalším nástrojem nadvlády a nespravedlnosti.

V průběhu staletí byly mnohé činnosti, které kdysi vykonávali lidé, svěřeny strojům, jejichž schopnosti a uplatnění se neustále rozšiřovaly. V nedávné době byl některým umělým systémům dokonce přisouzeno jméno naší lidské schopnosti myslet: intelligence. Zároveň však našim myšlenkám a vztahům hrozí ochuzení v důsledku procesu odlidštění. Paradox se stává stále zřetelnější: zatímco se „intelligence“ připisuje výpočetním systémům, my sami máme potíž uznat nezcizitelnou důstojnost lidských osob, jejichž životy se hodnotí podle kritéria efektivnosti a které, jakmile jsou považovány za neproduktivní, jsou odmítány a odvrženy.

Tato bolestná skutečnost nás vybízí k zamyšlení jak nad křehkostí naší lidské přirozenosti, tak nad nesmírnou důstojností každého člověka – důstojností, která zůstává nedotčena i v těch nejzranitelnějších situacích, až do samotné smrti. Ano, člověk je jistě ten, kdo se rodí, ale je také *ten, kdo umírá*. Naše

důstojnost není zničena nemocí ani bolestí, ani nezávisí na výkonech, jichž je člověk schopen. Naopak vyžaduje láskyplnou péči v každé fázi života.

Z pohledu křesťanské víry nachází tajemství lidské osoby své plné světlo v Kristu, který „právě zjevením tajemství Otce a jeho lásky plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání“ (Ekumenický koncil Vatikán II, Pastorační konstituce *Gaudium et Spes*, 22). V jeho světle se nám každý člověk jeví jako stvoření, které Bůh chtěl a miluje.

Toto světlo nám také pomáhá hlouběji pochopit smysl naší společné lidské zkušenosti.

Dámy a pánové, ve jménu naší společné historie jste jako muži a ženy vědy neustále voláni ke spolupráci, aby z různorodosti perspektiv mohlo dozrát sblížení názorů a ze sblížení názorů harmonie v jednání. Tato harmonie se projevuje v činnosti UNESCO, když dává symfonický hlas nejvyšším záměrům dobra a péče o lidstvo. Kde je harmonie, tam je shoda mezi různými hlasy, a tedy i soulad mezi národy, které zastupujete.

V této souvislosti bych chtěl čerpat ze dvou obrazů z Bible, velkého kulturního kodexu lidstva: z babylonské věže a z náměstí o Letnicích. Nabízím vám je jako způsoby, jak znázornit jednotu lidské rodiny, která i dnes je neustále volána k rozlišování směru a smyslu dějin, jimiž prochází. Tyto biblické příběhy totiž vyprávějí o dvou společenských formách, které nás vedou k zamyšlení nad okolnostmi naší současnosti.

Babylónská věž představuje jednotu vynucenou skrze nadvládu (srov. *Gen* 11,4). Zároveň tato stavba odhaluje, že čím více moc utiskuje, tím se oslabuje a ukazuje svou nelidskou tvář. To je patrné v utrpení a nespravedlnostech, které despotismus způsobuje, stejně jako ve vykořisťování, které zraňuje společnost i životní prostředí. Jak nás učí historie, mnohá impéria se honosila svou arogancí, než se vyčerpala a zhroutila jako věž. Výsledkem této pýchy, nejprve oslavované a poté zničené, je roztržštěnost. Domýšlivost, s níž se lidé chtěli přiblížit Bohu a podrobit národy jedinému jhu, má za následek zmatení jazyků a všeobecné nedorozumění. Místo toho, aby dotkla nebe, jak o to usilovala, se Babylonská věž zřítila, což mělo dvojí negativní dopad. Stejně jako byla jednota, kterou vnucovala, vynucená, tak i rozmanitost, která následuje po jejím pádu, je konfliktní. Dnes se pokušení Babylónu znovu objevuje v globalizaci prosazované bez bratrství, v chamtivém finančním kolonialismu, v ideologických nátlacích, ve všech „kontaktech bez vazeb“, které redukují lidský život na obchod (srov. Mezinárodní teologická komise, *Quo vadis, humanitas?*, 42). I samotná věda, je-li redukována na techniku moci, již neslouží k povznesení lidské osoby, ale naopak hrozí, že znehodnotí plody tohoto úsilí.

Dnes sice máme k dispozici nástroje schopné okamžitě propojit lidi a kontinenty, a přesto jsme svědky nových forem izolace, materiální i duchovní bídy a opuštěnosti. Komunikace se stala mnohem rychlejší, ale ne nutně pravdivější; informací je dostatek, ale nepojí se s moudrostí. Bez sdílené etiky hrozí, že nejrozličnější komunikační kanály budou šířit nepravdivé informace nebo používat slova bez významu, čímž budou dialog brzdit, místo aby jej podporovaly.

Umělá inteligence tento problém ještě prohlubuje: ačkoli jsou tyto systémy schopny propojovat data, nedokážou odpovědět na otázky po smyslu lidské existence, která má své kořeny v prožité zkušenosti. Lidé však nemohou žít bez smyslu. Smysl je pro mysl jako vzduch nutný k životu. Proto komunikační výzvy, které jsou vždy i výzvami v oblasti vzdělání, kladou otázku pravdy jako téma sociální spravedlnosti a historické rovnosti. Proto je vzdělání v této oblasti zásadní a vítám iniciativu UNESCO v rámci programu „Mediační a informační gramotnost“ (MIL), který podporuje odpovědné využívání médií a digitálních nástrojů.

Bez pravdy totiž jazyk nakonec podléhá logice násilí a svévolné vůli mocných. Ostatní jsou tak vyloučeni ve jménu zisku a nevinní jsou zabíjeni ve jménu svobody. Namísto respektování zákona se k němu držitelé moci odvolávají, když to slouží jejich zájmům, a ignorují jej, když je omezuje, neváhají přitom dokonce zacházet se spravedlností jako se zbožím, které lze koupit a prodat. Uznáme-li, že zkaženost zákona pramení ze zkaženosti srdce, můžeme přiznat také to, že jakákoli věda riskuje ztrátu smyslu, je-li prováděna bez etiky, a přestává tak sloužit lidské důstojnosti a odrážet ji.

V této souvislosti vyzývám celé mezinárodní společenství, aby věnovalo zvláštní pozornost ochraně dětí a mládeže. V digitálním věku se jejich zranitelnost nesmí nikdy stát příležitostí k vykořisťování. Kéž tyto technologie podporují jejich růst, jejich formaci a jejich vztahy, chrání jejich svobodu myslet a rozlišovat a zůstávají vždy ve službě důstojnosti lidské osoby.

Narušení kultury, o které hovoříme, je vykoupena na náměstí při Letnicích. Tam je poselství pokoje přijímáno všemi národy jako radostná zvěst. Toto zvěstování hlásá Ježíšovo vzkříšení, tedy vítězství života nad smrtí, spásu, která dává světu naději. V den Letnic se náměstí stává místem, kde se slaví pokoj, který uzdravuje každé poškození lidské osoby. Každý slyší toto poselství „ve svém vlastním jazyce“ a společenství se nijak nebrání rozmanitosti (srov. Sk 2,8). Naopak, umožňuje, aby rozmanitost vzkvétala v harmonii hlasů a tváří. V hlásání pokoje se rozmanitost kultur stává nositelem univerzální pravdy. Biblické učení nám tak ukazuje cestu k dosažení toho, co všichni hledáme - „jednotu, která rozdíly neruší, ale zhodnocuje osobní příběh každého jednotlivce i společenskou a náboženskou kulturu každého národa“

(*Kázání při eucharistické slavnosti k zahájení petrinského úřadu*, 18. května 2025). Nikoli arogance Babylónu, ale pokoj Letnic umožňuje takové společenství mezi všemi národy. Každá kultura tedy naplňuje svou nejvyšší moudrost, když usiluje o mír a dobro všech a dosvědčuje tak autentický smysl našeho lidství.

Kdo působí v oblasti výchovy a vzdělání, ví, že pouze pravda nás osvobozuje. Kdo učí a kdo se věnuje výzkumu, ví, že chyby z nás činí otroky nevědomosti a pověr. Kdykoli narazíme na překážky ve svém poslání, vzpomeňme si, že máme pouze jednu zemi, která je pro všechny, a pouze jednu společnou lidskou přirozenost. Lidskou bytost nelze pochopit oddělením toho, co je součástí celku: těla a duše, osobního života a vztahů, našeho vztahu k druhým i k životnímu prostředí. Všechno je součástí jednoty naší existence. Kultivovat zemi tedy znamená pečovat o lidstvo, které na ní žije. K tomuto úkolu je povoláno vzdělání a věda. Jak totiž učí etymologie tohoto pojmu, každá kultura je pěstováním. Opakuji tedy výzvu svých předchůdců, abychom se společně starali o lidskou osobu i o stvoření: papež Benedikt XVI. hovořil o nutnosti ekologie lidské osoby, zatímco papež František rozvinul perspektivu integrální ekologie (srov. Benedikt XVI., *Projev před federálním parlamentem*, 22. září 2011; *František*, encyklika *Laudato si'*, 137–162).

Prubířským kamenem, který nám umožňuje posoudit naše úsilí, je péče, kterou věnujeme těm nejmenším a nejchudším: dětem v matčině lůně a v různých válečných scénářích, lidem s tělesným a mentálním postižením, starým lidem, migrantům a uprchlíkům a všem, které pýcha vylučuje jako neproduktivní. Právě oni jsou zkouškou našich tvrzení o úctě k lidské důstojnosti, jejíž ochrana a podpora se vztahují i na stvoření. Na opačné straně stojí touha po vykořisťování a drancování, která usiluje o to, vytěžit z každé živé bytosti co nejvíce, spotřebovávat bez potřebné ochrany, a ničit bez úsilí o růst. Současná ekologická krize je tedy krizí antropologickou; církve je dále přesvědčena, že každá kultura v sobě nese moudrost, která dozrává v ekosystému národů. Ano, životním prostředím lidské osoby je společnost: nikoli pouhé fyzické prostředí, jako je poušť či oceán pro zvířata, ale prostředí morální a vztahové. V sociálním míru se národy rozvíjejí ve spravedlnosti.

V důsledku toho UNESCO nachází právě v tomto syntézu svých vysokých výchovných a vědeckých úkolů - v trpělivé práci na budování míru. Vzhledem k mnoha a složitým naléhavým problémům naší doby pohlíží svět na mezinárodní instituce s rozporuplnými pocity. Na jedné straně jsou tyto instituce povinány reagovat na výzvy, kterým žádný stát nedokáže čelit sám. Na druhé straně tyto instituce samy procházejí krizí efektivity, zejména když je dialog považován za brzdu jednání namísto zdroje pokoje, za formu pokrytectví namísto příležitosti ke společnému hledání dobra. Tváří v tvář

těmto tendencím je třeba podporovat ctnost, která se dnes jeví stejně vzácná jako žádoucí - důvěru; důvěru v to, že rozdíly nemusí nutně představovat hrozbu; důvěru v to, že upřímná výměna názorů může přinést větší dobro, než jaké by každý mohl vytvořit sám. Svatý stolec si přeje vnést tuto důvěru do UNESCO, stejně jako do ostatních mezinárodních organizací, s vědomím, že každý národ disponuje bohatstvím, jež je třeba sdílet na cestě ke skutečnému pokroku, který může zaručit jediné pokoj. Nejde o to kázat naivní optimismus, který by ignoroval obtíže, ale vytrvat v naději, že dobro je vždy možné. Každé narozené dítě s sebou přináší naději. Každý muž a každá žena, kteří zasvěcují svůj život hledání pravdy, konají čin naděje. Ať tedy UNESCO svědčí o této naději skrze podporu porozumění mezi národy prostřednictvím dialogu mezi jejich kulturami. Věříme totiž, že vzdělání je nástrojem k překonání vzájemných obav a že věda může sloužit životu každého člověka tím, že v současnosti zasévá dobrou úrodu pro budoucnost. Tato důvěra živí naši naději v lásku, tedy ve službu pro dobro bližního: teprve když se všichni důsledně oddáme našemu velkolepému lidství, bude konečně rozkvétat pokoj.

Ve spolupráci na tomto díle hrají náboženské tradice kulturně nezbytnou a nenahraditelnou roli a náboženství vyjadřují naše otázky o původu života a jeho konci, odpovídají na první i poslední smysl existence, který se odráží v každodenních rozhodnutích. Když totiž muži a ženy dobré vůle směřují své činy k Bohu, pluralita kultur se neztrácí v babylonském zmatku. Lidstvo se naopak setkává ve společném hledání smyslu, zaměřeném k osudu, jímž není smrt. Nesměřujeme k nicotě. Právě proto lidská duše ve svém vztahu k Bohu ještě intenzivněji vnímá výzvu k pěstování míru prostřednictvím spojení mezi národy, které se uznávají za děti téhož Otce a navzájem za bratry a sestry.

Přeji si proto, aby naše setkání posílilo odhodlání každého z nás neúnavně pracovat na tom, aby se vědomí přináležitosti k jedinému lidstvu stalo živější, činnější a spravedlivější. V této souvislosti bych rád vyjádřil upřímné poděkování všem zaměstnancům UNESCO, kteří s odborností a oddaností plní toto tak vznešené poslání: budovat pokoj rozvíjením všech věd a umění lidstva.

Tato slova svěřuji vám všem, národům, které zastupujete, a zejména mladým lidem. Právě nové generace totiž s největší pozorností sledují naše jednání. Podporujeme tuto jejich touhu po spravedlnosti a s vděčností a úctou vyprošuji vám všem a vašim národům hojné požehnání od Boha, všemohoucího a milosrdného Stvořitele. Děkuji.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

Tady bije srdce národa

Po opuštění sídla UNESCO se papež Lev XIV. v pozdním pátečním odpoledni vydal papamobilem do katedrály Notre-Dame de Paris, která byla otevřena kultu před dvěma lety po těžkém požáru v roce 2019. V mateřském chrámu pařížské arcidiecéze Svatý otec předsedal s biskupy, kněžími, jáhny, zasvěcenými osobami a seminaristy Nešporám, při nichž pronesl homílii:

Drazí bratři a sestry,

večerní modlitba nás shromáždila na místě, které již po staletí, více než jakékoli jiné, vybízí Paříž, aby pozvedla zrak k nebi. Uplynulo sedm let od chvíle, kdy celý svět se zatajeným dechem sledoval katedrálu zachvácenou strašlivým požárem. I tehdy jsme zděšeně pozvedli zrak a uvědomili si lidskou bezmocnost tváří v tvář nepochopitelnému. Tou bolestí netrpěli jen katolíci, jen věřící lidé. V té dramatické chvíli jsme si uvědomili, že Notre-Dame je více než pouhá památka. Společná účast na obnově a nyní i výsledná nádhera ukazují, že zde bije srdce národa, že se nacházíme v životním centru jedné civilizace, že se zde prolíná minulost s budoucností, že se zde setkává nebe se zemí.

Chtěl jsem se s vámi setkat na tomto místě, které je symbolem církve ve Francii. Bylo pro mě radostí překročit před chvílí práh této katedrály, tak jako

to každý den činí tisíce bratří a sester, kteří sem přicházejí z celého světa. Samotný vstup nás staví tváří v tvář kráse, která promlouvá k našemu neklidnému srdci a volá je k pokoji. Obnovením a znovuotevřením tohoto prostoru pro celé lidstvo se právě ukazuje, jakým způsobem se může

každý návštěvník nechat obnovit tím, co vidí, slyší a prožívá. Instituce – veřejné, církevní i soukromé – zapojené do restaurování katedrály Notre-Dame svým specifickým přínosem přispěly k oživení kulturních, bytostných a duchovních cest, které katedrála otevírá. V této souvislosti církev chápala svůj úkol nejen jako zachování, ale také jako tvůrčí činnost, při níž oživuje tradici s odvahou těch, kdo mají víru a upínají se k naději. Za to bych chtěl poděkovat arcibiskupovi Laurentovi Ulrichovi, jeho spolupracovníkům a pařížské diecézní komunitě, kteří také vymysleli pastorační nástroje prvního zvěstování a křesťanské iniciace přístupné všem. Znamením tohoto pozvání a požehnání je i křtitelnice, která se nachází u zdejšího vchodu.

Rekonstrukce katedrály byla příležitostí k setkání, které rozšířilo prostory pro přijetí a účast i za hranice církevní sounáležitosti. Drazí biskupové, kněží, jáhni, zasvěcení, seminaristé z Francie: nechte se inspirovat tím, co se zde odehrálo! Dejte na prvním místě přednost

radosti evangelia – *Evangelii gaudium*, tedy tomu misijnímu obrácení, o kterém nám papež František psal již ve své první apoštolské exhortaci.

Z Listu Galatským jsme vyslechli důvod, proč se nemusíme bát: „Bůh poslal svého Syna“ (*Gal 4,4*). Poslal ho mezi nás, do tohoto našeho světa! V Pavlově

textu popisuje to sloveso skutečnou, historickou událost, nikoli ideální okolnost. Křesťané se nevyhýbají složitostem, protože je sám Bůh povolal, aby následovali svého Syna ve světě, který je již obydlený, již v pohybu, již poznamenaný utrpením, ale i dobrotou lidských bytostí. Cesta kříže sice odhaluje temnoty, jimiž svět prochází, ale ještě radikálněji zjevuje Boží lásku, která zvítězila nad smrtí.

Křížový půdorys katedrál, kde se mísí kámen a světlo, evokuje setkání země s nebem. Shromažďuje a uspořádává události dějin, protkané lidskými radostmi i utrpením. Drží je pohromadě v symbolické dynamice, která z různých projevů utváří živý jazyk a skládá je do jednoty.

Draží přátelé, ze Vtělení – „Bůh poslal svého Syna“ – vyplývá identita církve, která je povolána k tomu, aby byla vždy „vycházející“. Jako Kristovi učedníci dobře víte, že křesťanské společenství se netvoří jako enkláva, do níž by se člověk mohl stáhnout, aby se ochránil před těžkostmi své doby. Naopak se nabízí, podobně jako starobylé katedrály, jako prostor přijetí, úcty, zjevení a smyslu pro všechny. V tom spočívá síla živé církve: přijímat člověka na okraji, který je již v jejím srdci, toho vzdáleného, který je ve skutečnosti bližním, toho cizince, u jehož dveří již Kristus klepe.

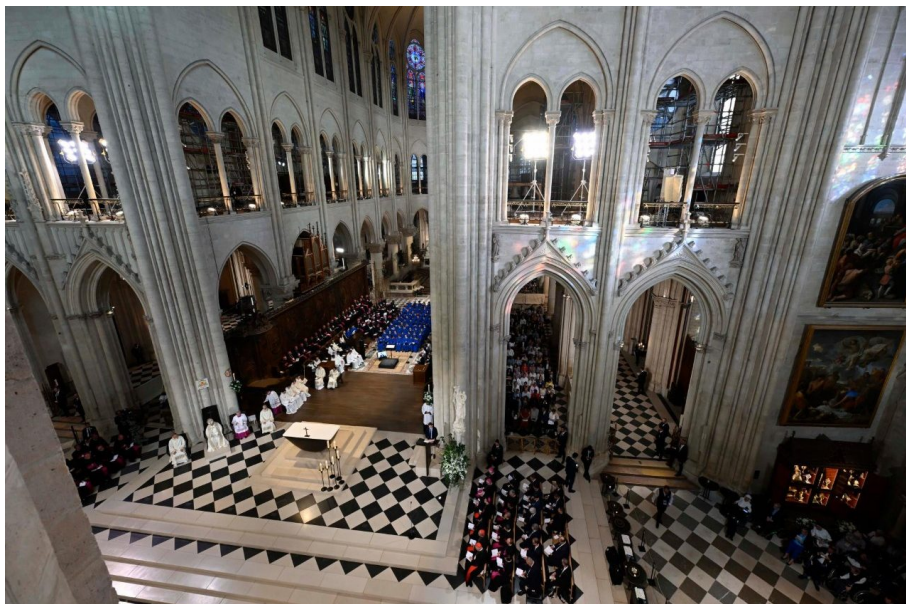
Jestliže je katedrála Notre-Dame symbolem tohoto setkávání v centru Paříže, o to více

budou ostatní města a regiony Francie, i ty nejodlehlejší a nejvenkovštější, proměněny prostou a dobrotivou misijní přítomností, která přispěje také k překonání rozdílů a k uzdravení ran v našich společnostech. Od severního

pobřeží až po Středozemní moře, od vnitrozemí až po zámořské departementy, buďte živou, rozmanitou a církví, která je nablízku. Nedostatek prostředků poslání nebrání, neboť právě Boží milost usnadňuje vnitřní svobodu a střídmost života, aby tak odrážely evangelní styl. V tom všem s důvěrou oceňujte misijní přítomnost laiků, kteří jsou živou přední linií církve ve složitostech každodenního světa.

Na druhou stranu, bratři a sestry, nesmíme zapomínat, že účelem, pro který byl tento chrám, stejně jako každý jiný kostel, postaven, je modlitba a chvála Boha. Je to místo, kde křesťanská komunita slaví nejvyšší formu modlitby a chvály a v eucharistii obnovuje Kristovu vykoupení

přinášející obět'. Katedrála není kamennou schránkou k obdivování: žije v posvátném tajemství, které se v ní slaví. Bez liturgického slavení by ztratila svou duši. Zde, v Notre-Dame, je tato pravda zdůrazněna umístěním oltáře uprostřed prostoru: společenství, které chválí Pána, tak stojí v srdci budovy, a návštěvníci, i během bohoslužeb, kolem něj procházejí a pozorují ho. Církev se zde jeví taková, jaká je: jako živý organismus, jako společenství věřících, které ve chvále shromažďuje to, co jí předávají kultura a tradice, jako tělo, které právě skrze slavení vypráví každému důvod své existence.

Dnes více než kdy jindy se potýkáme s dobou, která se jeví jako bez plnosti, bez hloubky, bez naděje. Ušlechtilá jednoduchost zpěvu, slova a liturgického gesta může pro mnohé představovat záblesk, oázu pokoje v přepjaté a hlučné společnosti, kde lze zakusit přítomnost

Stvořitele největší lásky: „Když přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna“ (Gal 4,4). Slavení liturgického roku, nedělí a svátků z nás činí také Kristovy současníky, vnímavé k různým okamžikům jeho života, který byl zcela obětován Otci pro svět. Tak se stáváme také citlivějšími a otevřenějšími vůči znamením doby. Společné naslouchání Písmu a modlitba nás totiž uschopňují vidět historické události ve světle Božím, čímž si více uvědomujeme svou odpovědnost, odhalujeme nespravedlivé mocenské vztahy a chráníme zárodky spravedlnosti a míru. Je to tedy naděje, která nás pohání, a ne odevzdanost. A právě odtud vyrůstají pouta většího bratrství, sítě solidarity, které jsou plodem společenství v jediné Kristově oběti.

Vás, kteří denně slavíte eucharistii, prosím, abyste dbali na to, aby liturgické slavnosti byly vždy prožívány s důstojností a úctou, i tam, kde se scházejí menší společenství. Buďte vědomými dědici otců a svatých církve, kteří nám po všechna staletí předávali

hluboký význam a krásu liturgie a vždy svědčili o velké pokoře před slaveným tajemstvím. Druhý vatikánský koncil, jehož bohatství vděčí za mnoho Francii, toto dědictví výjimečným způsobem shromáždil a prohloubil, přičemž uznal jeho ústřední postavení v církevním životě (srov. *Sacrosanctum Concilium*, 10). Vyzývám proto vás všechny, biskupy, kněze, jáhny i zasvěcené osoby, abyste pěstovali opravdovou lásku k liturgii a byli svědky a služebníky prorockého, kněžského a královského povolání celého Božího lidu.

Liturgie tak zůstává zrcadlem života. Eucharistická radost se prosazuje a šíří tam, kde se obnovuje harmonie, kde se znovu rodí důstojnost, kde se autorita stává službou, kde se svoboda znovu vydává na cestu. Je to největší dar, který můžeme sdílet. Upřednostněte tedy před svými osobními pocity společenství s nástupcem svatého Petra a s církví, abyste pěstovali jednotu Božího lidu. Společně budme proroctvím toho, že smířený svět je možný.

Drazí biskupové, kněží, seminaristé a zasvěcení, kteří jste byli povoláni následovat Krista; děkuji vám za vaši odpovědnost a věrnost Pánu. Nikdy nezanedbávejte to přátelství, které si Pán přeje a které je třeba pěstovat

v osobní modlitbě, která je základním kamenem každého povolání. Jak řekla Madeleine Delbrêl: „Bez modlitby bychom nemilovali Boha lásky. Mohli bychom být jeho služebníky, jeho bojovníky nebo dokonce jeho učedníky; ale nebyli bychom ani milujícími dětmi našeho Otce, ani přáteli [...] Ježíše Krista“ (Notre vie, svazek XV ze Œuvres complètes, Nouvelle cité, 2017, s. 41). Pečujte proto o svůj vnitřní život s Pánem ve škole mnoha svatých, kteří vás předcházeli, a vždy čerpejte z pramene nekonečné Boží lásky v tiché modlitbě. Vaše poslání vychází především z toho důvěrného vztahu s Pánem, který tam na vás čeká.

V samém srdci města je otevřená katedrála znamením společenství, které chválí Pána a prožívá pohostinnost nikoli jako příležitostné gesto, ale jako samotnou podobu své existence, aby se všichni mohli cítit jako doma, aniž by byli v měnícím se světě utlačováni či vyřazováni na okraj. „Bůh poslal svého Syna, narozeného z ženy, [...] abychom získali synovství“ (Gal 4, 4–5). A „jsi-li syn, jsi také dědic“ (Gal 4,7). Dědicové z milosti, bratři a sestry zde shromáždění, nyní je na každém z vás, na tomto modlícím se a živém shromáždění, abyste se stali tělem a hlasem tohoto zaslíbení. Vy, pastýři a zasvěcení z Francie, jste povoláni být prvními strážci tohoto otevřeného domu, živými kameny církve, která doufá a nebojí se budoucnosti. Tato katedrála se znovuzrodila, abyste se spolu s ní mohli znovuzrodit ve zbožném elánu pro své každodenní poslání. Buďte uprostřed svého lidu jasným vyjádřením božského mateřství církve, která svědectvím o Boží lásce znovu sjednocuje a uzdravuje lidskou rodinu.

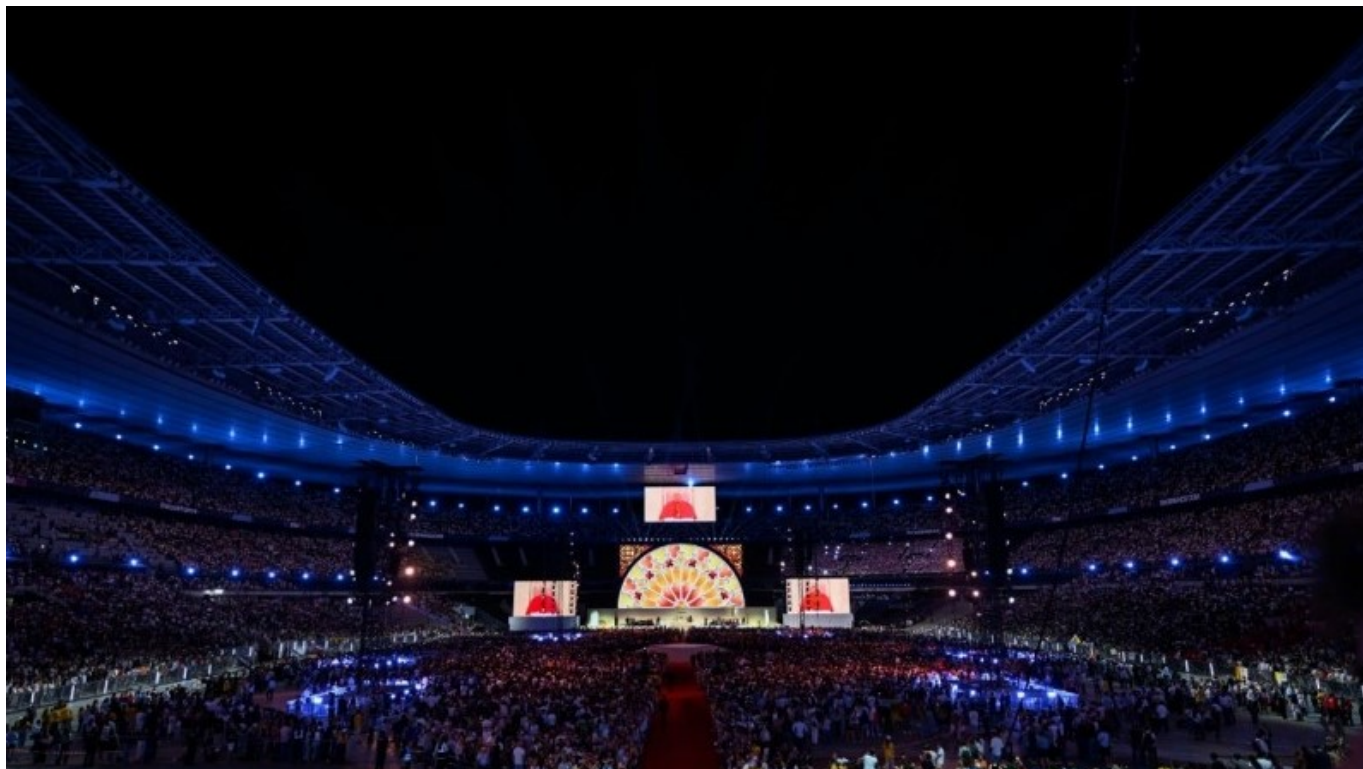

Pozvedněme
pohled k soše
Panny Marie
s Dítětem ze
14. století,
kterou požár
nedokázal
poškodit a která
dnes opět září
před námi. Ať
Maria, která
uchovávala
Slovo ve svém
lůně, střeží vaši
věrnost a je

hvězdou, která vede poslání církve ve Francii. Svatá Marie, Naše Paní Pařížská a Matko Církve, oroduj za francouzský lid, podporuj jeho pastýře a vždy kráčeť po našem boku.

Nestačí vyhýbat se zlu, je třeba volit dobro

Při vigilií na zaplněném Stade de France v St.Denis, kde se shromáždilo na 80 tisíc mladých lidí, odpověděl Svatý otec na otázky dvou mladých křesťanů.

Svatý otče, děkujeme Vám za Vaši přítomnost dnes večer mezi námi. Děkujeme, že nám nabízíte tuto chvíli dialogu.

Jmenuji se Chloé, je mi 25 let a dokončuji studium farmakologie. Jsem aktivní ve skupině mladých katolíků s názvem Nebeské město (La Cité Céleste),

působíme v městských čtvrtích regionu Île-de-France. Pořádáme hlavně příležitostné akce, jako jsou večery chval a adorace, na kterých se schází mnoho mladých lidí z okolí, kteří chtějí široce sdílet a žít svou vírou. Angažují se také ve své farnosti, zejména se studenty středních škol. Díky těmto pestrým činnostem se snažím vložit svou energii a schopnosti do služby druhým, snažím se vytvářet pouto mezi vírou, mladými lidmi a tím, co každodenně prožíváme v našich městských čtvrtích. Jak říká svatý Pavel: „Život je pro nás Kristus.“ Společnost, ve které žijeme, je však založena na jiných principech. Někdy se zdá, že otázka po Bohu je jí cizí. Chceme rozhodně a vytrvale hlásat Krista

lidem kolem nás. Zároveň to chceme samozřejmě dělat citlivě a s úctou k těm, které potkáváme. Jak můžeme spojit odhodlanost našeho misijního úsilí s autentickým bratrským životem s těmi, kteří naši víru nesdílejí?

Drazí přátelé, první věc, kterou bych chtěl říct, je velmi jednoduchá: děkuji! Děkuji Bohu, děkuji vám, děkuji za vaši odvahu, děkuji za vaši přítomnost, děkuji za vaši víru. To vy jste svatí Francie! A děkuji Chloé za tu otázku.

Věta svatého Pavla, kterou jsi, drahá Chloé, citovala, není pouhým výrokem. Je to opravdové a osobní shrnutí Pavlova života. Několika málo zásadními slovy Pavel vyslovuje modlitbu chvály, vyznává víru a ukazuje cestu svatosti až k mučednictví: „pro mě je život Kristus“ (srov. Flp 1,21). Když opakujeme toto vyjádření lásky, chceme sdílet zkušenost tohoto apoštola. On totiž dosvědčuje, že Bůh mu v jeho životě nikdy není cizí. Přesně naopak: Bůh mu vychází vstříc, volá ho k sobě, vnitřně jej proměňuje, posílá ho do světa.

Do této duchovní dynamiky jsme dnes zapojeni také my všichni. Je pravda, jak jsi to řekla, že společnost, ve které žijeme, vypadá, jako by byla vůči Bohu lhostejná. Ale Pán není lhostejný vůči nám. To je to, na čem záleží, a co nám dává vždycky naději. Že mnohým je cizí otázka po Bohu, to je problém. Ale problémem je také to, že mnohým je cizí otázka po člověku. Kolik lidí se bohužel nezajímá o své bližní, žijí sobecky, urážejí chudé, utrácejí za marnosti. Kolik lidí zavrhuje nevinné děti nebo nemocné s myšlenkou, že člověk má hodnotu díky tomu, co vyprodukuje. Myslím zvláště na tvou činnost v městských čtvrtích regionu Île-de-France v organizaci Nebeské město. Právě tam, v každodenní konkrétnosti a někdy také v potížích se tvá víra stává svědectvím, ve kterém pulzuje naděje.

Když člověk říká, že Bůh je mrtev, ztrácí sám sebe. Když už s ním Bůh není, člověk nemá spásu, smysl života se ztrácí a stává se slepou uličkou nebo nicotou. Ten, kdo ale říká „pro mě je život Kristus“, zakouší přesný opak. V Kristu totiž víme, že Bůh není nikdy vůči člověku lhostejný! V Ježíši, který je ukřižovaný a zmrtvýchvstalý, nám Bůh dává svůj vlastní život, abychom žili. Tady je ten způsob, jak hlásat Krista odvážně a s úctou: zvěstovat ho jako

evangelium spásy, jako slovo pravdy a života. Toto evangelium je radostnou zprávou pro všechny, je to osvobozující zvěst a přikázání nového života. Ježíšovo evangelium totiž nevede ke konfliktu, ale stále zve k odpuštění. Když osvěcuje drama dějin, vychovává nás k bratrské péči. Setkání s Kristem otevírá dialog a připravuje pokoj, protože nabízí každému muži a každé ženě větší příslib, který naplní každou touhu: příslib věčného života.

Drahá Chloé, drazí mladí lidé, náboženská zkušenost každého člověka vyjadřuje toto hledání smyslu, který inspiruje lidskou duši. V Ježíši, který je Vykupitel světa, se nám Bůh dává nalézt a „oslovuje lidi jako přátele“ (Dogmatická konstituce Dei Verbum, 2). On je pramen živé vody, světlo v temnotách. V radosti víry tedy volejme dnes večer společně: pro mě je život Kristus! Díky němu můžeme spojit misijní horlivost se zkušeností bratrství vůči těm, kteří nevěří, nebo patří k jiné náboženské tradici. Toto bratrství, utvářené nasloucháním a vzájemnou úctou, nachází své kořeny v jednotě lidské rodiny, která v průběhu dějin vyjadřovala náboženský rozměr jako životně důležitý rys každého národa.

Pěstování bratrského pouta s těmi, kteří nesdílejí naši víru, přispívá tedy k budování společnosti. A může se to stát také cvičením se ve víře a lásce, protože je nemožné vydávat svědectví o Kristu a nemilovat ty, kterým ho chceme zvěstovat. Povzbuzujícím svědectvím tohoto bratrství jsou tak setkání mezi mladými lidmi ve středomořském prostoru, která se konala v posledních letech.

Křesťanské poselství tedy není překážkou bratrského soužití. Přesně naopak, rozvíjí ho, protože svobodně zve každého, aby naslouchal poselství pokoje a spásy. Stejně tak naše misie nejsou v rozporu s úctou k jiným náboženstvím, protože církev neodmítá nic z toho, co je v nich pravdivé a svaté (srov. Deklarace Nostra aetate, 2).

*Svatý otče, děkujeme,
že jste přišel, abyste nás
posílil ve víře
a povzbudil nás v touze
vydávat svědectví
evangeliiu.*

*Jmenuji se František,
vyrůstal jsem
na burgundském
venkově. Aktuálně
studuji agronomii. Rád*

věnuji čas kráse liturgie, jsem zapojený do služby v diecézi Nevers při organizování poutě na horských kolech a při přípravě nové burgundské pouti. Jsem také skautským vedoucím. Angažuji se v univerzitní pastorační na své škole. Jako mladí lidé se chceme zapojit do služby nejkřehčím, do služby ve prospěch míru v naší zemi a ve světě, do služby v Kristově církvi! Častokrát je ale pro nás obtížné pochopit, jak nasměrovat svůj život, abychom se bezvýhradně a věrně darovali, neztratili se sobě a neztratili také odvahu v tom úkolu, který se zdá nesmírný. Nadšení našeho mládí často ztěžuje úzkost a nejistota. Jak máme rozlišit, kde nás Pán očekává, abychom sloužili a darovali svůj život?

Je tu hodně skautů? Ach, to je skvělé, vítejte!

Především vám velmi děkuji za vaše úsilí. Je to pro mě velká radost vidět vás tolik a vidět vaši touhu nasadit se pro mír, který nám umožňuje růst jako muži a ženy, proměňovat strach v naději a stěžování si v zodpovědnost. Dnes je toto poslání naléhavější než kdy dřív, protože nás vede, abychom s rozlišováním v srdci pluli dnešními technologickými a digitálními proměnami a neumenšovali naše lidství. Zvláště když se věnujeme ochraně těch nejmenších a nejslabších, poznáváme svou vlastní slabost, kterou máme všichni. Tato křehkost, která je vlastní lidskému životu, nás neděsí, ale sjednocuje nás jako tvory, kteří se v Kristu poznávají jako bratři a sestry. On je ten první, který se nám dává. Živým znamením této milosti je eucharistie, „zdroj a vrchol celého křesťanského života“ (Lumen gentium, 11). Z této svátosti, která podpírá naši víru, získáváme sílu k darování se bližním a napodobujeme Ježíšovu velkorysost. Hledání spravedlnosti a míru nás zavazuje k tomu, abychom uznali konflikty, které sami prožíváme, a abychom očistili svá srdce. Ve službě Bohu a lidem naše rány nacházejí útěchu a vykoupění.

Neexistuje pád, ze kterého by nás Bůh nemohl pozvednout: naší radostí je jeho milosrdenství. A přesto, mluvili jste o úzkosti a nejistotě jako o překážkách vašeho nadšení. Jsou to velmi rozšířené vnitřní stavy způsobené nejistotou plánů v budoucnosti, nejistotou pocitů a křehkostí vztahů. K těmto pocitům se přidávají další, které zatěžují vaši generaci, např. únava z obrazovek, úzkost z klimatických změn nebo z ekonomické a mezinárodní situace. Ano, je třeba naslouchat i těmto pocitům. Zvu vás, drazí mladí lidé, abyste si uchovali otevřené srdce pro utrpení svých kamarádů. A zároveň zkušenost křehkosti, každé křehkosti, se stává pro Kristova učedníka příležitostí ke svědectví. Kdo Ježíše následuje na cestě pokorné a velkorysé služby, ten je osvobozen od úzkosti a nachází nové nadšení, zakouší vnitřní

radost a pokoj. To nejsou pomíjivé a subjektivní pocity, ale pocity zakořeněné v jistotě víry, o které jako církve společně vydáváme svědectví.

Ano, společně tvoříme církev: křehkou a svatou, jsme jako hliněná nádoba, která obsahuje poklad (srov. 2 Kor 4,7). A je to opět svatý Pavel, který nám připomíná, že jsme silní právě ve slabosti (srov. 2 Kor 12,10). Bůh podpírá naši svobodu a povzbuzuje nás svou milostí především ve chvílích obtíží. Bůh chtěl žít jako člověk, abychom my mohli žít s ním navěky jako radostní svědkové naděje.

Drazí přátelé, v tomto přátelství s Ježíšem se uskutečňuje naše rozlišování, uvažování, které se stává vzýváním Ducha svatého. Jedná se o trvalé cvičení v tom, jak mít směr a kráčet bezpečně.

Jak dobře rozlišovat? Zaprvé, pamatujte na to, že svítilnou pro naše kroky je Pánovo slovo (srov. Ž 119,105). Ve světle evangelia duchovní formace prochází modlitbou, službou, adorací a jednáním, tichem – ticho je tak výjimečné, a tak důležité, být daleko od mediálního humbuku – a hlásáním.

A pak, dívejte se na příklad svatých. Tito naši bratři a sestry otevřeli cestu pokoje také při pronásledování. Dívejte se na horlivé Kristovy kněze, jako byl svatý Eugène de Mazenod a svatý Jan Maria Vianney. Dívejte se na mystickou krásu svaté Terezie z Lisieux. Dívejte se na blahoslavenou Pavlínu Jaricotovou, horlivou v lásce a v misiích. Dívejte se na odvahu padesátky mučedníků apoštolátu v období druhé světové války, kteří sloužili bratrům a sestrám až k prolití krve. Tito světci změnili dějiny, převedli mnohé od utrpení k naději, protože změnili především svá srdce proměnou ve světle evangelia.

Drazí mladí lidé, když hledáte své povolání, buďte si jistí, že Pán k vám nemluví zmateně, ale obrací se na každého z vás a volá vás jménem, zve vás, abyste ho následovali, protože vás miluje. Přijměte jeho evangelium jasnou myslí a čistým srdcem, a tak pochopíte, jak vás Ježíš volá ke službě. Jde vždycky o dar života, života, který je plný, věrný, naplněný láskou. Abyste překonali úzkost a nejistotu, mějte odvahu říct jediné, prosté a překrásné slovo: díky. Díky, Ježíši, za tvou lásku.

Právě proto teď bez obav, s důvěrou a radostí ve stopách světců můžeme všichni říct společně: „Pane, zde jsem!“

A obracím se nyní na vás, je vás tady dnes večer hodně, kteří cítíte povolání následovat Ježíše ještě důvěrněji cestou kněžství a zasvěceného života. Církev ve Francii vás velmi potřebuje. Modlí se za vás, očekává vás. Drazí přátelé, nebojte se tohoto povolání! Mějte odvahu, důvěru v Ježíše, který z vás chce učinit své bližší přátele. On vás nezklame, bude vždy po vašem boku, váš život bude úžasně krásný a plodný.

Na závěr můžeme použít modlitbu, kterou nám zanechal sv. Jan Pavel II.: „Pane, ty miluješ a respektuješ člověka, sdílel jsi lidské utrpení, osvěcuješ tajemství lidské existence, dej nám poznat pravý smysl našeho života a našeho povolání!“ (homilie při XII. Světovém dni mládeže, Paříž, 24. srpna 1997).

V druhé části modlitební vigilie pronesl Lev XIV. meditaci nad textem 6. kapitoly 1. listu Timoteovi. Pozval v ní mladé lidi k rozhodnutí pro dobro, kterým je Bůh sám. A dotkl se i typicky francouzských zásad volnosti, rovnosti a bratrství, na jejichž evangelní základ poukázal.

V noci se zdá, že světlo září ještě jasněji. Platí to pro nás, milí mladí přátelé, kteří jsme společně vyslechli slova sv. Pavla. Chceme je držet nad hlavou jako pochodeň, která osvěcuje nejen

osobní modlitbu každého z nás, ale i celé dějiny církve. Apoštol věnuje pozornost své době a přijímá božskou inspiraci, to znamená Svatého Ducha, který vždy otevírá jasné perspektivy do budoucna. Ano, Bůh je Pánem dějin, a cokoli se přihodí, vede je cestou spásy: v Kristu má každé zlo svůj konec – právě proto, aby se konec stal začátkem nového, věčného života.

Vážení a milí, aby se i naší době dostalo světla a aby se přítomnost proměnila ve světlo Ducha, připomeňme si především, že také my jsme, tak jako Timoteus, muži a ženy *Boží*. Tento výraz – Boží – který zvolil sv. Pavel, znamená vztah, nikoli vlastnictví. Kdo žije s Bohem, je *svobodný*: svobodný ode všeho, co zatemňuje život, vyprazdňuje ho a zbavuje smyslu. Vy, mladí lidé Francie, nesete ve svých srdcích nezměrnou touhu po svobodě, a toto slovo silně rezonuje ve vaší kultuře. Jaký je tedy zdroj skutečné svobody? Ježíš nám to ukazuje zcela jasně, když říká, že pravda nás osvobodí (srov. Jan 8,32) a že Pravda je on sám (srov. Jan 14,6). Zde tedy máme zdroj pravé svobody: živý vztah s Ježíšem.

Pánova blízkost dává skutečnou *moudrost* našim plánům a krásou touhám, které neseme v srdci. Bůh prochází jako světlo naší duší a volá nás k neustálé obnově, k obrácení, které dává plný smysl existenci, protože z nás činí aktéry dějin, jež postupují od zmatku ke hledání pravdy, od lhostejnosti k nasazení pro spravedlnost. Sv. Pavel to vyjadřuje třemi slovy, které apelují na naši svobodu: *vyhýbej se, usiluj, bojuj*.

Apoštol píše Timoteovi: především „*vyhýbej se těmto věcem*“, tj. pýše, marnivosti, násilí, chtivosti (srov. 1 Tim 6,4.10). To vše jsou postoje, které se nás zmocňují a ovládají. Egoismus, který je charakterizuje, v sobě skrývá děsivou samotu. Abychom zakusili Boží blízkost a lidské bratrství, je třeba odříci se oné žádostivosti, která konzumuje vztahy bez darování a která se plní věcmi, aniž by nás nasýtila. Takový životní styl směřuje k tomu, mít všechno, ale nebýt nikým; získávat množství „*like-ů*“, ale zůstat o samotě jen se sebou.

Když se rozhodneme, že tento styl nebudeme následovat, tehdy začínáme *směřovat* „ke spravedlnosti, ke zbožnosti, k víře, k lásce, k trpělivosti, k mírnosti“ (v. 11). Ano, kdo žije s Bohem, míří k lepšímu – je vytrvalý ve výcviku. Jeho touha usiluje o ctnost, to znamená o sílu, která ho činí dobrým a pravdivým. Milí přátelé, dynamika, která je charakteristická pro křesťanskou existenci, nese zcela konkrétní jméno: nazývá se *cesta svatosti*. Je to cesta, kterou Pán otevírá před každým z nás a po níž nás doprovází. Je tolik synů a dcer této milované francouzské země, kteří se nechali vést po této cestě! Pomysleme například na blahoslaveného Marcela Callo, mladého francouzského skauta a dělníka, který v temnotě koncentračního tábora nepřestal směřovat k dobru a zůstal vnitřně svobodným.

Jak postupujeme krůček po krůčku po této cestě svatosti, stává se zjevným, že nestačí vyhýbat se zlu; je třeba rozhodnout se pro dobro. Nejde o abstraktní princip ani o zjevné tvrzení: zvolit si dobro je vlastní úkon svobody, která se jeho uskutečněním sama potvrzuje, zlepšuje a dozrává. Abyste se mohli správně rozhodnout, zapamatujte si toto kritérium: dobro dává život, nikdy ho nebere; dobro se stará o druhého, nikdy jen samo o sebe. Dobro není jen krásná myšlenka, nýbrž zářící tvář lásky: je to Bůh osobně! Ctnosti, které nám sv. Pavel ukazuje coby odraz jeho dobroty, jsou tyto: spravedlnost vůči člověku; zbožnost a víra vůči Bohu; láska ke všem; trpělivost vůči tomu, kdo nám působí trápení; mírnost, která je rozlišovacím znamením člověka, jenž hledá pokoj s čistým srdcem. Principy rovnosti a bratrství, které jsou inspirací pro vaši společnost, nacházejí svůj základ právě zde: spíše než prosté právní předpisy jsou to radikální a odvážná rozhodnutí svobodného srdce. Přijmout tyto kvality za vlastní není jen etický závazek – je to rozhodnutí stát se autentickým člověkem, nezávislým na kompromisech.

V těchto souvislostech nás Apoštol učí třetí slovo: *bojovat*. A skutečně *vyhýbat* se zlu a *směřovat* k dobru s sebou nese požadavek *bojovat*. Ano, bojovat jako svatý Pavel, který bývá často zobrazován s mečem v ruce, se znamením Božího slova, „mečem Ducha“ (Ef 6,17). Toto slovo mohutně rezonuje zde ve Francii, v zemi sv. Jany z Arcu, dívky, která uměla statečně bojovat. Ovšem pozor: boj, k němuž jsme povoláni, je boj víry, to znamená snaha žít podle evangelia jako učedníci Ježíše, Božího Syna, který z nás všech činí bratry a sestry. To v jeho jméně máme sílu spravedlivých, kteří odolávají pokušení. To v jeho jméně máme vytrvalost pokorných, kteří se zcela věnují dobru. Náš boj není válkou jedněch proti druhým, nevede se zbraněmi násilí, pohrdání a útlaku. Naší jedinou výzbrojí je výzbroj lásky, která se daruje. Vězte tedy, že existují síly, které se protíví našemu spojení s Bohem, moci, které se zaměřují na rozkol mezi lidmi i mezi národy a popouzejí jedny proti druhým. Tato zla často mají nejen násilnou tvář, ale i zákeřnou podobu, protože slibují právě to, co nám berou, totiž štěstí. Někdy se cítíme opředeni jejich temnotou, ale světlo Svatého Ducha nás osvětluje a utěšuje; dnes večer se tedy společně rozhodneme pro ctnosti, které musíme pěstovat, abychom následovali Pána.

Na této cestě svatosti nejsme sami, protože jí procházíme v jednotě se všemi svými bratry a sestrami, kteří nás obklopují. S tím ostatně můžete udělat zkušenost tento večer i během velkých shromáždění, jako jsou světové dny mládeže. A krom toho máme za spojence světce a světice; jsou to přátelé, kteří nás ve zkouškách podepírají. Milí přátelé, když životní rozhodnutí vyžadují odvahu, žádejte o jejich přímluvu a napodobujte jejich příklad; jak jsme to zpívali v litaniích, povzbuzující příklad svatých nás ujišťuje, že nikdy nejsme

sami v modlitbě, nikdy nejsme sami v církvi. Obzvláště v této době žádejme jejich pomoc, abychom byli umělci míru a pokoje: věčné Boží touhy a neustálého úsilí lidstva! Dnes večer jsem některé z nich citoval. Žádejme tedy svatou Terezii od Dítěte Ježíše, aby nás naučila své „malé cestě“ každodenní lásky, pevného základu každého trvalého míru.

Tento pokoj
Pán
uskutečňuje ve
Smlouvě,
kterou uzavírá s
námi se všemi
prostřednictvím
Ježíše, svého
Pomazaného.
Proto svatý
Pavel, když
nám chce
ukázat základ

naší zkušenosti ve víře, hovoří nejen o tom, co my můžeme udělat coby odpověď Bohu, ale i o to, co Bůh dělá pro nás. Apoštol to shrnuje v jedné epizodě: Ježíš před Pilátem, pravda lásky před pokrytectvím moci. „Dobrý boj“ se tedy setkává také s „pěkným svědectvím“ (srov. 1 Tim 6,12–13). To se projevuje použitím stejného přívlastku: *kalos*, což zde znamená „dobrá práce“. Skutečně dobře odvedená práce, dobré dílo je vykoupení, které nám získal Ježíš. V jeho souboji s hříchem a smrtí nás Kristovo vítězství všechny osvobozuje; zachraňuje nás ode všeho zlého, zve nás ke všemu dobrému.

V tomto světle pohledme na dvě relikvie, které před nás byly přineseny: roucho a kříž. To první bylo Kristu vzato, to druhé mu bylo dáno. V tomto smyslu je obé znamením jeho umučení; Ježíš byl zbaven svých šatů, aby nás oblékl do bílého roucha, vyběleného „v Beránkově krvi“ (Zj 7,14). A právě tak se kříž, nástroj smrti, stává znamením naděje. Společně pak roucho a kříž představují nás, církev, která se rodí z Božího života darovaného světu. Milí mladí přátelé, máte-li růst ve svatosti a změnit k lepšímu naši společnost, buďte zářivými svědky tohoto evangelia neboli dobré zprávy, jíž je sám Kristus, náš Spasitel. „Jemu čest a moc navěky. Amen.“ (1 Tim 6,16)

/pokračování příště/

Odkud jsme přišli, kde jsme a kam chceme jít?

MONS. THLIC. ING. STANISLAV PŘIBYL, TH.D., PH.D., CSSR, *arcibiskup pražský*
kázání na Svatováclavské národní pouti, Mariánské náměstí, Stará Boleslav, pondělí 28. září 2026

Milé sestry, milí bratři, vážení představitelé veřejného života, milí poutníci, když dnes poprvé jako pražský arcibiskup předsedám Národní svatováclavské pouti zde ve Staré Boleslavi, cítím velikou radost i odpovědnost. Současně si uvědomuji zvláštní spojení dvou míst. V Praze sloužím v katedrále, která nese rovněž Václavovo jméno a uchovává jeho ostatky. A zde stojíme na místech, kde jeho pozemský život skončil. Mezi Prahou a Boleslaví se tak rozprostírá celý příběh svatého Václava: příběh víry, vlády, odpovědnosti, politické prozíravosti, ale nakonec také zrady, krve a odpuštění.

Dnešní první čtení z Knihy moudrosti je určeno těm, kdo nesou odpovědnost za druhé. Moudrost není luxus pro chvíle, kdy je všechno snadné. Je schopností rozlišit, co je opravdu dobré, co slouží životu a co má budoucnost. A právě takovou moudrost potřeboval i mladý český kníže Václav.

Nevyrůstal v jednoduché době. Jeho babička Ludmila mu předala křesťanskou víru; na Budči dostal vzdělání, které ho otevíralo širšímu světu. Když převzal vládu, česká země ještě zdaleka nebyla jednotným křesťanským prostorem. Staré zvyky se střetávaly s novou vírou, jednotlivá mocenská centra spolu soupeřila a česká politika musela hledat své místo mezi silnějšími sousedy. Václav v této situaci nestavěl jen kostely. Stavěl budoucnost.

Zvlášť výmluvné je jeho rozhodnutí ve vztahu k saskému králi Jindřichu Ptáčníkovi. České prostředí bylo předtím tradičně spojeno především s

bavorským a řezenským okruhem. Václav však rozpoznal, že se těžiště moci mění. Přijal vztah k Jindřichovi a také povinnost odvádět tribut, tedy vazalský poplatek za ochranu. Můžeme se přitom o jednotlivosti, jak to historikové také dělají. Podstatná je však jeho schopnost vidět dál než k nejbližší hranici a dál než k vlastní prestiži. Dokázal se spojit s těmi, kteří v dané chvíli představovali sílu schopnou utvářet budoucnost střední Evropy. Tradice s touto orientací spojuje také získání ostatků svatého Víta; Václavova rotunda svatého Víta na Pražském hradě se stala symbolem tohoto nového směřování.

Každá společnost potřebuje vědět tři věci: odkud jsme přišli, kde jsme a kam chceme jít. Kdo neví, odkud přišel, snadno ztratí svou identitu. Kdo si nepřizná, kde skutečně je, začne si o sobě vyprávět pohádky. A kdo neví, kam jde, může sice běžet velmi rychle, ale vůbec ne správným směrem.

Svatý Václav nám připomíná, že k našemu „odkud“ patří křesťanství. Ne jako jediná vrstva našich dějin, ale jako vrstva zásadní. Naše chápání lidské důstojnosti, odpovědnosti za slabé, odpuštění, svědomí, služby, naše umění, krajina, kalendář, jazyk i pojetí vlády byly po staletí formovány biblickou a křesťanskou tradicí. Řekl jsem nedávno, že Evropa potřebuje duši a že její židovsko-křesťanské kořeny mohou být tím, co nás spojuje. Platí to i pro naši zemi.

Proto bych se nezříkal pojmu kulturní křesťanství, jako by šlo o cosi méněcenného. Pro sekulární společnost může být kulturní křesťanství důležitou pamětí a společným jazykem. Člověk nemusí každou neděli stát v kostele, aby chápal, že milosrdenství je víc než pomsta, že slabý člověk neztrácí svou důstojnost, že moc má být službou a že odpuštění může přerušit řetěz nenávisti. To jsou plody křesťanské kultury a stojí za to je chránit.

Ale nám praktikujícím katolíkům – a platí to dle mého podobně pro všechny křesťanské církve – kulturní křesťanství nestačí a stačit nemůže. Naším úkolem totiž není pouze udržovat kostely, opravovat památky, pořádat poutě a

připomínat, co vybudovali naši předkové. Církev není muzeum a křesťan není kustod minulosti. Víra musí být živá. Musí vycházet z živého vztahu s Kristem, kterého jsme přijali jako Pána a Spasitele, a je třeba, aby se stala životním stylem, totiž způsobem, jak jednáme či mluvíme, jak podnikáme a jak vykonáváme veřejnou službu, jak zacházíme s protivníkem nebo jak se chováme k člověku, který nám nemůže nic oplatit. Společnost od nás nepotřebuje, abychom se stali hlučnými a všehoschopnými, nicméně musí nás být vidět a slyšet jako věrohodné svědky evangelia, tedy lidi, kteří přinášejí pokoj tam, kde je neklid, naději tam, kde je únava, a pravdu, která ač jednoznačná, není zbraní proti druhému člověku.

Právě zde v Boleslavi ale nesmíme přeskočit poslední kapitolu Václavova života, která končí násilím mezi nejbližšími. Bratr zabíjí bratra. Spor o podobu vlády a budoucnost země se mění v krev. To není jen vzdálený příběh desátého století. Je to varování každé společnosti, která dovolí, aby nesouhlas přerostl v nenávist a protivník se změnil v nepřítele, jemuž už nepřiznáváme dobrý

úmysl, čest ani lidskou důstojnost.

V litoměřické diecézi, odkud jsem přišel do Prahy, jsem letošní rok vyhlásil Rokem smíření. Opakoval jsem při tom, že minulost nelze uzdravit tím, že ji vymlčíme. Tou minulostí nemám na mysli jen historické rány a křivdy, ale prostě všechno to, co jsme si v minulosti udělali a čím jsme druhé zranili. Staré rány je třeba otevřít, aby se mohly zahojit. Pravda je prvním krokem ke smíření, ale musí být spojena s milosrdenstvím. A odpuštění není slabost. Je to životodárná síla, která nám umožňuje nezačínat

každé ráno znovu od starých křivd, jak to zpíváme v písni o svatém Václavu: „*Nikdy nezahyne plémě věrných Čechů, dokud bratr bude bratru odpouštět.*“

Totéž platí pro celou společnost. Moje biskupské heslo zní „Pax vobis – Pokoj vám“. Pokoj pro mě není nehybnost ani mlčení o problémech. Je to Boží dar, který nám umožňuje pravdivě se vidět, a přesto zůstat spolu, stát se odolnými, tvořit odolnou společnost. Odolnost společnosti se neměří jen výkonem ekonomiky, kvalitou infrastruktury nebo schopností obrany, jakkoli jsou všechny tyto věci důležité. Odolná společnost potřebuje především důvěru jednoho v druhého. Potřebuje lidi schopné spolu mluvit i tehdy, když spolu nesouhlasí. Potřebuje ochotu nést a snést něco pro společné dobro. Potřebuje smíření, odpuštění a svornost. Svornost neznamena, že máme všichni stejné názory. Znamená, že kvůli rozdílným názorům nepřestáváme patřit k sobě.

To říkám dnes nám všem, ale také vám, kdo jste nositeli politické a veřejné moci. Církev zde není proto, aby soutěžila s politickými stranami nebo nabízela svůj volební program. Chce mluvit o hodnotách evangelia a vést dialog se všemi, kdo nesou za naši zemi odpovědnost. Moc je vždy svěřována jen na čas. Svatováclavská tradice nám připomíná prostou věc: nejsme vlastníky země, v níž žijeme, ale jsme pouze jejími služebníky a správci. Mnoho jsme přijali od těch před námi, máme na tom poctivě pracovat a jednou to předat těm, kteří přijdou po nás – a to, pokud možno v lepším stavu.

A nám všem dnešní evangelium říká: „*Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě.*“ To je poslední tajemství Václavovy moudrosti. Nestačilo mu správně odhadnout politickou situaci. Jeho nejhlubší orientací nebylo ani Bavorsko, ani Sasko. Jeho orientací byl Kristus. Proto mohl ztratit život, a přece se nestal poraženým. Proto ten, kdo zemřel u dveří boleslavského kostela, vstoupil do dějin silněji než mnozí vítězové bitev.

Svatý Václave, uč nás moudrosti, která vidí dál než k příštím dni. Uč nás vážit si dědictví, z něhož jsme vyrostli, a přitom se nebát budoucnosti. Uč nás spojovat víru s odpovědností, pravdu s milosrdenstvím a svobodu se službou. Vyprošuj naší zemi, aby byla domovem lidí, kteří vědí, odkud přišli, poctivě vidí, kde jsou, a mají odvahu společně hledat, kam mají jít. *Nedej zahynouti nám ni budoucím.* Amen.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

5. ŘÍJNA – SV. FAUSTINA KOWALSKÁ

Narodila se 25. 8. 1905 v Głogowci v Polsku, Stanislavovi a Marianě Kowalských, jako třetí dítě z deseti. Rodina patřila k farnosti Świnice Warckie v diecézi Włocławek. Žila z velmi chudého hospodářství a otec pracoval i jako tesař. Helena, pozdější sestra Faustina, už v sedmi letech pocítila před vystavenou Nejsv. svátostí první pozvání k hlubšímu životu s Pánem. K prvnímu svatému přijímání přistoupila v 9 letech a od té doby v ní rostla touha po apoštolském působení. Jakmile se naučila trochu číst, sedávala nad knihou Životopisy svatých, která prý byla jedinou knihou v rodině. Příběhy svatých pak vyprávěla druhým. Do školy chodila asi od 11 let a jen tři roky, pak začala polsko-ruská

válka. Velká chudoba znemožňovala Kowalským společnou nedělní návštěvu bohoslužeb v sousední vesnici, protože neměli potřebné oblečení a obuv pro všechny členy. Malá Helena doma proto organizovala společné modlitby používané při liturgii, aby mši svatou prožívali alespoň duchovně. Po skončení války 16letá Helena, aby finančně vypomohla rodině, odešla sloužit do Aleksandrówa u Łódži, vzdálené 50 km jihovýchodně od rodné vesnice. Po necelém roce, zneklidňována viděním neznámého světla, pocítila naléhavé volání do kláštera. O souhlas rodičů však žádala marně. Otec odůvodňoval zamítnutí i potřebou věna. Helena proto v 17 letech znovu odešla do Łódži, tentokrát k příbuzným a pracovala přes rok v prodejně M. Sadowské. Ani pak jí rodiče nedávali naději na souhlas, a tak začala zkoušet žít světským životem. Při jedné taneční zábavě měla vidění zkrvaveného Ježíše a vnímala jeho výčitku: „Jak dlouho tě mám trpět, jak dlouho mě budeš pokoušet?“ Pak ji v lodžské katedrále vnitřní hlas vyzval, aby jela hned do Varšavy. Strýc se ji pokoušel zadržet, ale nakonec se stal jejím pomocníkem v útěku od rodiny. V neznámém prostředí Varšavy se Helena obrátila s prosbou k Panně Marii, aby vedla její kroky. Poté v duši obdržela výzvu jít za město. Tam u dobrých lidí přenocovala a ráno se vrátila hledat klášter, který by ji přijal. Nemohla ale

takový najít a již znechucena zaklepala na dveře posledního - u sester Božího milosrdenství v Żytné ulici 3/9. Zde jí představená poradila, aby alespoň rok pracovala a vydělala si na výbavu. Uposlechla a práci našla u Lipszyců v Ostrówku. Když se 1. 8. 1925 vrátila za představenou, ta ji poslala zeptat se "Pána domu" zda ji přijme. Šla tedy do kaple, kde uslyšela: "Ano, přijímám, jsi v mém srdci." Po prvních týdnech Helenino nadšení vystřídal určitý pochybnosti, pro které chtěla jít za představenou. Od toho ji odradila vize bolestné Ježíšovy tváře na zácloně v kapli. Na otázku, kdo mu to způsobil, vnímala odpověď, že bolest Ježíše souvisí s jejími myšlenkami na opuštění kongregace. Řekl jí: "Já jsem tě přece povolal sem a připravil ti mnoho milostí." Po prosbě o odpuštění přistoupila Helena ke svátosti smíření. Vzájemná láska se neobejde bez bolesti - že k ní patří utrpení na obou stranách, vidíme i v tomto životopise sestry Faustiny. Láska vyžaduje oběti. Ještě jako kandidátka prožila mystické vidění očistce, na jehož konci jí Ježíš řekl: "Mé milosrdenství to nechce, ale nařizuje to spravedlnost." Po postulátu ve Varšavě byla 23. 1. 1926 poslána do Krakova-Łagiewnik, do velkého domu kongregace (Matky Božího Milosrdenství) s internátem a ústavem Josefov, pro výchovu dívek. Zde, 30. dubna téhož roku, měla obláčku s přijetím nového jména Marie Faustina. Tehdy jí také bylo zjeveno kolik bude muset vytrpět, přičemž omdlela. Jako novicka pracovala v kuchyni, projevovala horlivost v modlitbě i v práci, během rekreace byla veselá a družná. Po ročním noviciátu prožila období duchovní tmy a připojilo se i tělesné utrpení. O Velkém pátku 1928 jí dal Pán vnitřně poznat, kolik toho pro ni vytrpěl. Na duši posílena ke společnému životu s ním, složila 30. 4. 1928 sliby na jeden rok, které po pět let opakovala.

V druhém říjnovém týdnu byla na generální kapitule za matku představenou zvolena Michaela Moraczewska, jejíž vedení, pomoc a útěcha provázely Faustinu do konce života. Na poslední říjnový den byla Faustina přeložena zpět do Varšavy a v únoru odtud do kláštera ve Vilně (dnes Vilnius v Litvě), patřícího v té době Polsku. Již v červnu se vracela do nového domu ve Varšavě a brzy, během noviciátu, vystřídal další místa. Koncem jara 1930 nastoupila do kongregačního domu v Płocku, kde 22. 2. 1931 měla v cele vidění "Pána Ježíše oblečeného do bílých šatů. Jednu ruku měl pozdviženou k žehnání a druhá se dotýkala šatů na hrudi. Z poodhrnutých šatů na hrudi vycházely dva velké paprsky: jeden červený a druhý světlý. ...Po chvíli Ježíš řekl: Namaluj obraz podle toho, co vidíš, s nápisem: Ježíši, důvěřuji Ti. Toužím, aby byl tento obraz uctíván nejprve ve vaší kapli a na celém světě. Slibuji, že duše, která bude tento obraz uctívat, nezahyne." (Deník 47-48)

Jak Faustina v deníku psaném na výslovné přání Pána Ježíše uvádí, on chtěl obraz malovaný štětcem a jeho posvěcení vykonat první neděli po

velikonocích, kterou určil za svátek milosrdenství. Dále vyslovil požadavek, aby kněží kázali o jeho velkém milosrdenství vůči hříšným duším. O problému, že duše, kterým chce pomáhat, nevěří jeho dobrotě, hovořil při dalším vidění, za kterého z jeho srdce vyšlehly dva paprsky jako krev a voda. Tehdy pochopila, že jsou Božím milosrdenstvím. Ježíš zároveň vyzval k modlitbě s vírou a láskou za obrácení konkrétního hříšníka, která má znít: „Ó Krvi a Vodo, která jsi vytekla z Ježíšova Srdce jako pramen milosrdenství pro nás – důvěřuji Ti.“ Věčné řeholní sliby Faustina skládala 1. 5. 1933 před biskupem Rospondem v Krakově-Łagiewnikách. Po třech týdnech byla poslána do Vilna, kde se jejím zpovědníkem stal otec Sopoćko. Ten první pomohl s malováním obrazu, když jí představení nevěřili. Zprostředkoval, že obraz podle osobních pokynů Faustiny v r. 1934 namaloval malíř E. Kazimirowský. Faustina s ním nebyla dostatečně spokojena, ale Ježíš ji ujistil, že velikost obrazu není v barvách, ale v jeho milosti. Obraz po veřejném uctívání v Ostré Bramě v dubnu 1935 se vrátil do Vilny, kde zůstává v chrámu Ducha svatého. Nejznámějším po celém světě se stal druhý obraz namalovaný Adolfem Hyłou, který byl v Krakově posvěcen 7. 3. 1943 jako votivní dar až po smrti světice a zůstává ve starém kostele v Krakově-Łagiewnikách. Pán Ježíš sestru Faustinu v září 1935 ve Vilně naučil také modlitbu Korunky k Božímu milosrdenství, ke které dal významné přísliby. O dva roky později jí doporučil uctívání hodiny své smrti, kterou nazval „hodinou milosrdenství pro celý svět.“ (viz Deník 1320) V březnu 1936 Faustina přijela z Vilna do Varšavy a byla přeložena do Walendowa a do nedalekého domu v Derdech. Ještě téhož roku začala být léčena pro tuberkulózu plic v ústavu na Prądniku, v němž byla do 27. 3. 1937 a znovu do něj byla poslána 21. 4. 1938. Tam měla prorocká vidění, např. liturgie po domech bez liturgického oblečení. Dne 8. května prožila symbolické vidění budoucího chrámu Božího milosrdenství a o svátku Nanebevstoupení (26. 5.) ji Matka Boží poučila o tom, že „opravdová velikost duše spočívá v milování Boha, pokořování se před ním, v plném zapomenutí na sebe a v považování se za nic.“ Pro velmi zhoršený zdravotní stav přijala 24. 6. svátost pomazání a 17. 9. byla převezena do Łagiewnik, kde zemřela 5. října, jak 10 dní předem předpověděla. O dva dny později byla pohřbena v zahradě Kongregace Matky Božího Milosrdenství. Její ostatky byly 25. 11. 1966 přeneseny z řádového hřbitova do kaple. Dne 7. 3. 1992 byla dekretem o hrdinských ctnostech prohlášena za „služebnici Boží“ a 18. 4. 1993 byla v Římě blahořečena. Kanonizační proces byl uzavřen 20. 12. 1999 vyhlášením dekretu o zázraku na její přímluvu a 30. 4. 2000 ji papež Jan Pavel II. slavnostně kanonizoval.

7. ŘÍJNA –**PANNA MARIA RŮŽENCOVÁ**

Slavení této liturgické památky (původně P. Marie Vítězné) ustanovil od roku 1572 papež Pius V. ve výroční den vítězství křesťanů v boji s Turky u Lepanta (na mapě Nafpaktos či Naupactus).

Dne 7. 10. 1571 došlo k rozhodující námořní bitvě mezi islámem a křesťanstvím. Dějinný pohled na situaci říká, že Turci od počátku XV. stol. vládli velké části Balkánu. V r. 1453 se zmocnili Konstantinopole, kterou přejmenovali na Istanbul a chrám Hagia Sofia změnili v mešitu. Počátkem 16. století si Turci podrobili Přední východ a s podmaněním benátského Kypru, v r. 1571, ovládala osmanská říše celý východní středozevní prostor. Muslimové, kteří uchvacovali křesťanské země, se na křesťanech dopouštěli ukrutností a mnohé

odváděli do otroctví. Z podnětu papeže Pia V. byla vytvořena protiturecká Liga, kterou 20. 5. 1571 spolu s ním podepsal španělský král a Benátská republika. Velitelem se stal španělský princ don Juan de Austria. Turků byla početná převaha. Za této velmi vážné situace pomohla modlitba růžence, ke které všechny křesťany vyzval papež Pius V. U řeckého pobřeží v ústí zálivu u Lepanta se na začátku října střetly dvě flotily o počtu 500 lodí (křesťanských lodí bylo 111 benátských, 81 španělských, 12 papežských a 5 Maltézských rytířů) a asi 200 000 mužů. Ve vítězném boji zahynulo celkem na 40 000 mužů. Šlo o velmi významnou porážku Turků. Památka, která se začala slavit, byla už r. 1573 přeložena na první říjnovou neděli. Na celou církev byla rozšířena v r. 1716 po vítězství nad Turky u Petrovaradina (v Jugoslávii). Při potvrzení svátku v r. 1883 papež Lev XIII. přidal do litanií invokaci "Královno posvátného růžence." Slavení svátku je od r. 1913 ve výroční den vítězství u Lepanta.

SV. JUSTINA

Pocházela ze vznešené rodiny v Patavii (pozdější Padově) v Itálii. Legenda uvádí, že jako křesťanka žila na zděděném statku při okraji města. Za pronásledování Diokleciánem a Maximianem Herculaem byla na cestě za dalšími křesťany zajata při pokusu o útěk před vojáky z obav o svoji nevinnost. Při výslechu doznala, že je křesťankou a nebyla ochotna vykonat oběť Martovi. Pro neoblomnou víru byla odsouzena k smrti a na východním okraji města probodnuta mečem. Jednorozec mezi jejími atributy symbolizuje její panenskou čistotu, neboť se o něm vypráví, že jedině čistou pannou může být chycen. Justinino srdce bylo uchváčeno láskou ke Kristu a s pevným

odhodláním mu zůstala věrná. Byla pohřbena od patavieského biskupa Prosdecima. Nad hrobem sv. Justiny byl v V. - VI. stol. postaven jí zasvěcený chrám, údajně zničený v roce 1117 při zemětřesení. Tehdy byly ostatky Justiny přeneseny a zároveň sepsán její legendární životopis. Byl zde také vybudován benediktinský klášter, obnovený r. 1408. Benediktini za 10 let opět postavili baziliku a v XVI. století došlo k jejímu rozšíření. Ostatky sv. Justiny byly umístěny do hlavního oltáře až v roce 1627. Klášter v r. 1810 přestal plnit své poslání a teprve r. 1919 byl znovu otevřen. Kolem roku 1354 údajně obdržel svatovítský chrám dvě částky ostatků této mučednice.

11. ŘÍJNA – SV. JAN XXIII.

Angelo Giuseppe se narodil v 10.15 hodin ráno, 25. listopadu 1881 v Sotto il Monte, 16 kilometrů jihozápadně od Bergama, ve čtvrti Brusicco, číslo 42, v chudém domku rolníků, zvaném Palác, jako čtvrtý ze třinácti synů a dcer Battisty

Roncalliho a Marianny Mazzoly. Téhož dne byl pokřtěn farářem Francescem Rebuzzinim v kostele Panny Marie ve čtvrti Brusicco. Kmotrem mu byl prastrýc Zaverio Roncalli, hlava rodu, bratr Angelova dědečka. Vyrůstal v chudém prostředí velmi skromné rodiny pachtovních rolníků.

Největším bohatstvím rodiny byla nezlomná víra, láska, naprostá důvěra v Boží prozřetelnost, každodenní společná modlitba, což byly zdroje naprostého klidu. Pozdější papež vždy vzpomínal na vzácnost těchto ctností, které se mu staly vlastními v prostředí rodiny, a o nichž říká, že patřily mezi „nejvzácnější a nejdůležitější skutečnosti, které podpírají a dávají vřelost mnoha dalším“, které poznal později. V letech 1887-1890 navštěvoval první tři třídy základní školy. 13. února 1889 přijal svátost biřmování v Carvico z rukou biskupa Gaetana Guindaniho a 31. března přistoupil k 1. svatému přijímání. V roce 1892 vstoupil Angelo v 11-ti letech do semináře v Bergamu. Tato gymnaziální a lyceální studia mohl absolvovat také díky ekonomické pomoci svého faráře, dona Francesca Rebuzziniho a dona Giovanni Morlaniho, vlastníka pachtu, který Roncalliovi obhospodařovali. Tady uzrálo jeho rozhodnutí vyvinout veškeré úsilí pro to, aby se stal svatým, jak čteme opakovaně v jeho deníku „Deníku duše“, který začal psát v roce 1895, tedy ve svých čtrnácti letech a dokončil ho v jednaosmdesáti.

Pro své intelektuální schopnosti a morální ryzost byl poslán do Říma, aby pokračoval ve studiích jako alumnus římského semináře sv. Apolináře díky studijnímu stipendiu. V atmosféře otevřenosti a nových kulturních podnětů, intelektuální formace, kterou seminář poskytoval – jak říká – „dávala diskrétní křídla našemu mládí a vybízela k širokým horizontům“. V letech 1901-02 dobrovolně žádal s předstihem o vojenskou službu a obětoval se tak za bratra Zaveria, kterého bylo potřeba doma pro práce na polích. Byl to skutečný očištec, ale i přesto – jak píše – „vnímám po svém boku Pána s jeho svatou prozřetelností“. V roce 1904 dosáhl doktorátu teologie. 10. srpna 1904 byl Angelo vysvěcen na kněze v kostele S. Maria in Monte Santo v Římě. Následujícího dne slavil svou primiční mši svatou v bazilice sv. Petra, v blízkosti hrobu apoštola a v poledne byl přijat papežem Piem X.

V Deníku duše na tuto událost vzpomíná: „Jakmile ke mně papež přišel a vícerektor mne představil, usmál se a sklonil se, aby mi naslouchal. Já jsem s ním mluvil na kolenou: řekl jsem mu, že jsem mohl poníženě složit k jeho nohám své pocity, které jsem ráno během první mše svaté složil na hrob svatého Petra, a krátce jsem mu je přednesl, nakolik to bylo možné. Papež tehdy, stále ještě skloněný, mi položil ruku na hlavu, a skoro jako by mi šeptal do ucha řekl: - Dobře, dobře synáčku ... tak se mi to líbí: a já budu prosit Pána, aby zvláště žehnal těmto tvým dobrým předsevzetím a tys byl opravdu knězem podle jeho srdce. Žehnám pak i všem tvým dalším úmyslům a všem, kteří se

v tyto dny nad tebou radují. Požehnal mi a podal ruku k políbení. Pak šel dál, rozmlouval s dalšími, mám za to, že s nějakým Polákem; ale vzápětí, jakoby pokračoval v myšlence, se vrátil ke mně a ptal se, kdy budu doma; a jen co jsem mu odvětil, že na svátek Nanebevzaté – ach, jaký to svátek tam nahoře ve vaší vesničce (předtím se mne ptal, která to je) a ty krásné zvony Bergama, jak toho dne budou znít!“ V roce 1905 byl jmenován sekretářem bergamského biskupa, Mons. Giacoma Radini Tedeschiho a následujícího roku pověřen vyučováním dějin a patrologie v semináři. 23. května 1915 byl povolán do armády jako seržant zdravotní služby a den nato se hlásil ve sběrném centru sv. Ambrože v Miláně, odkud byl určen do Bergama. Až do roku 1918 sloužil jako kaplan v záložní nemocnici v Bergamu a na dalších místech. Svou přívětivostí a optimizmem dokázal těšit vojáky a znovu je přivádět k víře.

V roce 1921 byl povolán do Říma jako prezident pro Itálii ústřední rady Papežského díla šíření víry a tady živil svou lásku k zahraničním misiím, ovlivněn rovněž setkáním s otcem Mannou, generálním představeným Papežského institutu zahraničních misií. Jeho programem bylo: „Celá Církev pro celý svět“ a byl jedním z největších animátorů misií století. V roce 1925 vstoupil Mons Roncalli do diplomatických služeb Svatého Stolce. 9. března 1925 byl vysvěcen na biskupa u sv. Karla al Corso v Římě a jmenován apoštolským vizitátorem v Bulharsku. Velmi trpěl pro nesmírně obtížnou sociální, politickou a náboženskou situací této země. Avšak sympatií, skromností, srdcem a inteligencí si dokázal získat všechny. Stačí citovat jeho program stran pravoslavných, vyjádřený v jeho prvním proslovu: „Nestačí živit srdečné city k našim odloučeným bratřím: jestliže je skutečně milujete, dáte jim dobrý příklad a svou lásku proměňujete v činy“. V roce 1934 byl přesunut na Apoštolskou delegaci do Turecka a Řecka a jmenován apoštolským administrátorem katolíků v Istanbulu. Tady Mons. Roncalli, díky svým privilegiím papežského legáta a dobrým vztahům s diplomatickým sborem a papežskými představiteli dunajských zemí, dokázal pomáhat pronásledovaným židovským komunitám. V prosinci 1944 jej Pius XII. jmenoval apoštolským nunciem v Paříži, kde předal své pověřovací listiny 1. ledna 1945. Také ve Francii jej čekala velmi svízelná situace: ať politická, kvůli obviněním mnoha biskupů ze spolupráce s německou invazí; tak náboženská, kvůli otázce dělnických kněží. Také tady jeho obratnost, důvtip, prostota a vlídnost dokázaly vyřešit problémy a získat sympatie Francouzů i celého diplomatického sboru. 12. ledna 1953 jmenoval papež Pius XII. nuncia Roncalliho kardinálem a tři dny nato, 15. ledna jej jmenoval benátským patriarchou. Program své pastýřské služby vyslovil již v první homílii v bazilice sv. Marka: „Chci být vašim přívětivým bratrem, starostlivým, vnímavým“. Nepořídil si ani motorovou loď ani gondolu podle tradice

patriarchů, ale pro přesuny po laguně používal veřejných prostředků. V Benátkách se o něm říkalo: „Každý, kdo ho potká v benátských uličkách nabývá jistý dojem, že patriarcha pro něj má zcela zvláštní pozornost“. 28. října 1958 byl k překvapení všech - vzhledem k jeho pokročilému věku – zvolen v sedmasedmdesáti letech papežem a přijal jméno svého otce, patrona svého rodiště a evangelisty lásky: Jan. Neodkladně začal novým způsobem vykonávat své papežské poslání, veden svou vírou a radostnou povahou. Necelé dva měsíce po svém zvolení dal příklad praxe skutků tělesného milosrdenství: o vánocích navštívil nemocné děti v nemocnicích Ducha Svatého a del Bambin Gesù, a následujícího dne šel navštívit vězně v římské věznici Regina Coeli. Tři měsíce po svém zvolení, 25. ledna 1959, k všeobecnému překvapení oznámil v bazilice sv. Pavla za hradbami svolání XXI. Ekumenického koncilu, který pak dostal název II. vatikánský, I. římského diecézního synodu a revizi Kodexu kanonického práva. V průběhu svého pontifikátu, během tří konzistoří, jmenoval 37 nových kardinálů, mezi nimiž byl poprvé v dějinách kardinál z Tanzánie, Japonska, Filipín a Mexika.

Byl po roce 1870 prvním papežem, který přímo vykonával službu římského biskupa tím, že osobně navštěvoval farnosti. 4. října 1962, přesně týden před zahájením koncilu, vykonal vlakem pouť do Loreta a do Assisi, aby se modlil za nadcházející koncil. Bylo to poprvé, co římský biskup opustil Lazio po anexi Říma italským státem v roce 1870. Všechny sdělovací prostředky zdůrazňovaly mimořádný dosah této události. Tisk zvlášť věnoval pozornost jeho promluvám v Loretu a v Assisi. Obsáhlé zpravodajství shromáždilo živé konverzace papeže, které vedl z okna svého vagónu s lidmi při zastávkách vlaku v nejvýznamnějších stanicích. Ovšem tou nejvýznamnější skutečností bylo, že papež se chtěl vydat na pouť do Loreta a Assisi, aby vroucně prosil o mimořádné milosti pro nadcházející ekumenický koncil.

11. října 1962 zahájil papež Roncalli v bazilice sv. Petra II. vatikánský koncil a ukázal přesné zaměření jeho cílů: nedefinovat nové pravdy či odsoudit omyly, ale obnovit Církev, aby se stala svatější a tedy schopnější k hlásání evangelia současnému světu; hledat cesty jednoty křesťanských církví; vyzvednout to, co je v současné kultuře dobrého a otevřít novou etapu dialogu s moderním světem, hledaje především „to, co spojuje místo toho, co rozděluje“. 11. května 1963 mu byla udělena mezinárodní Balzanova cena za mír jako uznání jeho intenzivní činnosti pro zabránění konfliktům a ukázání cesty lidstvu pro pokojné soužití národů.

7. března 1963 měl odvahu zahájit rozmrazování vztahů se Sovětským svazem, když ve své soukromé pracovně ve Vatikáně osobně přijal Alexeje Adžubeje s manželkou Radou, dcerou hlavy Sovětského svazu Nikity Chruščeva. Dojatá a šťastná rada tehdy řekla papeži Janovi: „Máte velké a

mozolnaté ruce rolníků, jako je má můj otec“. Na závěr setkání řekl papež Jan svému sekretáři: „Může to být klam anebo tajemná nit Prozřetelnosti, kterou nemám právo trhat“. A dějiny ukázaly přítomnost této niti.

11. dubna 1963, o Zeleném čtvrtku, vydal papež Roncalli encykliku *Pacem in terris*, adresovanou poprvé nejen katolíkům, ale také „všem lidem dobré vůle“. V situaci současného světa byla všemi i nekřesťany chápána jako nejlepší vyjádření cest pro živení naděje na mír a solidaritu celého lidského rodu. Byla vložena do archívů Spojených národů v New Yorku. Papež Jan vydal celkem osm encyklik: *AD PETRI CATHEDRAM*, *SACERDOTII NOSTRI PRIMORDIA*, *GRATA RECORDATIO*, *PRINCEPS PASTORUM*, *MATER ET MAGISTRA*, *AETERNA DEI SAPIENTIA*, *POENITENTIAM AGERE*, *PACEM IN TERRIS*.

23. května téhož roku byla veřejně oznámena papežova nemoc a 3. června 1963, po 4 letech, šesti měsících a šesti dnech pontifikátu, Angelo Giuseppe Roncalli, který si zvolil jméno Jan XXIII., tiše zesnul, vzýváje Ježíšovo jméno a přinášeje svůj život v oběť za uskutečnění Ježíšovy závěti: „aby všichni byli jedno“ („*Ut unum sint*“). Poté, co nás naučil žít, vydal svědectví, jak se ve světle víry umírá. Stal se tak příkladem, jak umírá křesťan, jenž dal na světové úrovni zažít jednu z nejsilnějších duchovních zkušeností XX. století.

Zármutek byl všeobecný. Kdosi, jenž papeže poznal a sledoval jeho službu Petrova nástupce, shrnul všeobecný dojem těmito slovy: „Papež Jan mi dal novým a útěšným způsobem objevit Boží otcovství“. Hned po skončení II. vatikánského koncilu zahájil papež Pavel VI. v roce 1965 kauzu beatifikace svého předchůdce. Jan XXIII. byl beatifikován po zázračném uzdravení řeholnice Cateriny Capitani z Dcer sv. Vincence z Pauly, která byla hospitalizována v nemocnici della Marina di Napoli, papežem Janem Pavlem II., 3. září 2000.

Jeho liturgická památka byla stanovena na 11. říjen – den zahájení II. vatikánského koncilu. 3. října 2001, o slavnosti Seslání Ducha svatého a 38. výročí jeho smrti, po rekognici těla, které bylo shledáno nedotčené, bylo přeneseno z podzemí vatikánské baziliky k oltáři sv. Jeronýma. První pověření, které po kněžském svěcení Roncalli dostal totiž bylo přednášení *Patrologie* a svatý Jeroným byl velkým otcem Církve, který přeložil Písmo svaté z hebrejštiny do latiny. Relikviář sv. Jana XXIII. se nachází u oltáře tohoto vznešeného otce Církve, který ho předešel na cestě svatosti.

Svatořečen byl papežem Františkem spolu s bl. Janem Pavlem II., 27. dubna 2014. Sarkofág, v němž se uchovávala rakev byl převezen do *Sotto il Monte*, do kostela Santa Maria v Brusiccio.

15. ŘÍJNA - SV. TEREZIE OD JEŽÍŠE

Narodila se ve Španělsku, v Avile roku 1515 a jmenovala se Terezie de Ahumada. Ve své autobiografii sama zmiňuje několik podrobností ze svého dětství. Narodila se „ctnostným a bohabojným rodičům“ v početné rodině, měla devět bratrů a tři sestry. Ještě jako holčička, když měla sotva 9 let, četla životopisy některých mučedníků, kteří v ní vzbudili touhu po mučednictví, takže se rozhodla utéci z domova, aby zemřela jako mučednice a vešla do nebe (srov. *Život*, 1,4); „chci vidět Boha“ - říkala maličká svým rodičům. Několik let poté, vypráví Terezie o své četbě v dětství a prohlásí, že objevila pravdu, kterou shrnula do dvou základních

principů. Na jedné straně „fakt, že všechno, co patří tomuto světu, pomíjí“, na druhé straně, že pouze Bůh je „navždy, navždy, navždy“, téma, které se vrací v proslulé básni „Ničím se neznepokojuj, o nic se nestrachuj. Všechno pomíjí, ale Bůh se nemění. Trpělivost dosáhne všeho. Máš-li v srdci Boha, nic ti nechybí. Stačí pouze Bůh!“ Když jí ve dvanácti letech zemřela matka, prosí Pannu Marii, aby byla její matkou (srov. *Život* 1,7). Ačkoli během dospívání ji četba profánních knih přivedla k roztržitostem světského života, její zkušenost žákyně u augustiniánských mnišek v klášteře Panny Marie, Matky božské milosti v Avile a častá četba duchovních knih, zejména klasiků františkánské spirituality, ji naučily usebranosti a modlitbě. Ve dvaceti letech vstupuje do karmelitánského kláštera od Vtělení, také v Avile, a v řeholním životě přijímá jméno Terezie od Ježíše. O tři roky později onemocní natolik těžce, že ocitá čtyři dny v bezvědomí a je už pokládána za mrtvou (srov. *Život* 5,9). Také v zápase s vlastními nemocemi spatřuje světice boj se slabostmi a odporem vůči Božímu povolání: „Toužila jsem po životě – píše – neboť jsem dobře cítila, že nežiji, nýbrž bojuji proti stínu smrti. A k tomu jsem neměla nikoho, kdo by mi život dal, ani jsem si jej nemohla vzít. Ten, kdo by mi mohl pomoci, měl důvody, proč tak nečinil, neboť já Ho pak vždy opustila, přestože mne tolikrát volal.“ (*Život* 8,12). Roku 1543 Terezie ztratí své blízké. Umírá otec a všichni její bratři jeden po druhém emigrují do Ameriky. V postní době roku 1554 v jejích 39 letech vrcholí její zápas proti vlastním slabostem. Nečekané setkání s výmluvnou sochou „Krista pokrytého ranami“ hluboce poznamenává její život (srov. *Život* 9). Světice, která v té době prožívá hluboké souznění s *Vyznáními* svatého Augustina, popisuje rozhodující den své mystické zkušenosti takto:

„Zaplavil mne tak živý pocit Boží přítomnosti, že jsem nemohla vůbec pochybovat, že Bůh je ve mně a já v Něm“ (Život 10,1). Paralelně se svým niterným zráním začíná světice konkrétně rozvíjet myšlenku reformy karmelitánského řádu. Roku 1562 zakládá v Avile za podpory biskupa města, don Alvara de Mendozy, první reformovaný klášter a krátce poté dostává také svolení generálního představeného řádu, Jana Křtitele Rossiho. V následujících letech pokračuje v zakládání nových karmelů, celkem sedmnácti. Zásadní je pak setkání se svatým Janem od Kříže, s nímž roku 1568 zakládá v Duruelo nedaleko Avily první konvent bosých karmelitánů. Roku 1580 dosahuje toho, že je v Římě zřízena autonomní provincie pro její reformované karmelitány, což je počátek řeholního řádu bosých karmelitánů. Terezie končí svůj pozemský život uprostřed plné aktivity a roku 1582 po založení karmelu v Burgosu během zpáteční cesty do Avily v noci 15. října v Alba de Tormes umírá s těmito dvěma větami na rtech: „Umírám nakonec jako dcera církve“ a „Už nadešla, můj Ženichu, chvíle, kdy se uvidíme“. Život prožila ve Španělsku, ale strávila jej pro církev. Blahořečil ji papež Pavel V. roku 1614 a kanonizoval Řehoř XV. roku 1622. Za „Učitelku církve“ ji prohlásil Boží služebník Pavel VI. roku 1970. Terezie od Ježíše neprošla akademickou formací, ale vždycky si cenila učení teologů, literátů a duchovních mistrů. Jako spisovatelka se vždycky držela toho, co osobně prožila nebo pozorovala na zkušenostech druhých (srov. *Úvod k Cestě k dokonalosti*), vycházela tedy ze zkušenosti. Terezie se duchovně přátelila s mnoha svatými, zejména se svatým Janem od Kříže. Zároveň se sytila četbou církevních otců: svatého Jeronýma, svatého Řehoře Velikého a svatého Augustina. Z jejích největších děl je třeba především zmínit její autobiografii, nazvanou *Vlastní životopis*, který nazývá *Knihou Pánových milosrdenství*. Sepsána byla na karmelu v Avile roku 1565 a podává životní a duchovní cestu proto, aby – jak sama Terezie píše – podrobila svou duši rozlišování „duchovního mistra“, svatého Jana z Avily. Účelem je poukázat na přítomnost a působení milosrdného Boha ve vlastním životě, a proto je ve spise často podáván dialog modlitby k Pánu. Je to působivá četba, protože světice nejenom vypráví, ale znovu prožívá hlubokou zkušenost svého vztahu s Bohem. Roku 1566 napsala Terezie *Cestu k dokonalosti*, kterou nazvala *Pokyny a rady, jež Terezie z Avily dává svým řeholním spolusestrám*. Adresátkami je dvanáct novic z karmelu svatého Josefa v Avile. Terezie jim nabízí intenzivní životní program kontemplativního života ve službách církvi, jehož základem jsou evangelní ctnosti a modlitba. Mezi nejceněnější pasáže patří komentář k modlitbě *Otče náš*, jež je vzorem modlitby. Nejznámějším mystickým dílem svaté Terezie je *Hrad v nitru* napsaným roku 1577 v plné zralosti. Jde o jakýsi výklad cesty vlastního duchovního života a zároveň kodifikace možného průběhu křesťanského života směrem k plnosti a svatosti

působením Ducha svatého. Terezie užívá obrazu hradu se sedmi komnatami, který představuje niternost člověka, a zároveň bource morušového, který se stává motýlem, aby vyjádřila přechod od přirozeného k nadpřirozenému. Světici inspiruje Písmo svaté, zejména *Píseň písní* a její ústřední symbol „dvou snoubenců“, který ji v sedmé komnatě umožňuje popsat vrchol křesťanského života v jeho čtyřech aspektech: trinitárním, kristologickém, antropologickém a církevním. Svému působení zakladatelky reformovaných karmelů věnuje Terezie *Knihu o zakládání* napsanou v letech 1573 až 1582, kde mluví o životě rodící se řeholní skupiny. Stejně jako v autobiografii je vyprávění zaměřeno především na vykreslení Božího působení v dílech zakládání nových klášterů.

Není snadné shrnout několika slovy hlubokou a členitou tereziánskou spiritualitu. Chtě bych zmínit některé podstatné body. Za prvé: svatá Terezie podává evangelní ctnosti jako základ veškerého křesťanského života, zejména odstup od majetku čili evangelní chudobu, a to se týká nás všech; vzájemnou lásku jako podstatný prvek komunitního a společenského života; pokoru jako lásku k pravdě; rozhodnost jako plod křesťanské odvahy; teologální naději, kterou popisuje jako živou vodu. Nezapomíná však také na lidské ctnosti: vlídnost, opravdovost, mírnost, zdvořilost, veselou mysl, kulturu. Za druhé, svatá Terezie vybízí ke hlubokému souladu s velkými biblickými postavami a k naslouchání Božího Slova. Cítí se spřízněna především se snoubenkou z *Písně písní* a s apoštolem Pavlem a samozřejmě s trpícím Kristem a s Ježíšem v eucharistii. Světice dále zdůrazňuje důležitost modlitby; modlitba – říká - je „přátelský rozhovor s Tím, o kom víme, že nás miluje“ (*Život* 8,5). Myšlenka svaté Terezie je v souladu s definicí teologální lásky, kterou podává svatý Tomáš Akvinský jako „*amicitia quaedam hominis ad Deum*“, tedy určitý druh přátelství člověka s Bohem, který své přátelství nabídl člověku jako první; iniciativa vychází od Boha (srov. *Summa Theologie* II-II, 23,1). Modlitba je život a rozvíjí se postupně a zároveň s růstem křesťanského života: začíná modlitbou mluvenou, potom přechází do nitra v meditaci a usebrání, až dochází ke sjednocení z lásky s Kristem a s Nejsvětější Trojicí. Přitom samozřejmě nejde o rozvoj, ve kterém vystoupení na jeden stupeň znamená opuštění předcházejícího typu modlitby, ale spíše o postupné prohlubování vztahu s Bohem, který proniká celý život. Spíše, než pedagogii modlitby podává Terezie její opravdovou „mystagogii“. Čtenáře svých děl učí modlitbě tak, že se modlí spolu s ním; často totiž přerušuje své vyprávění nebo výklad a přechází do modlitby.

Dalším tématem drahým této světici je ústřední postavení Kristova lidství. Pro Terezii je totiž křesťanský život osobním vztahem k Ježíši, který vrcholí ve sjednocení s Ním skrze milost, lásku a napodobení. Odtud plyne důležitost, kterou přikládá rozjímání o Utrpení a eucharistii, jakož i o přítomnosti Krista v

církvi, jež je pro každého věřícího jádrem liturgie. Svatá Terezie žije bezpodmínečnou láskou k církvi. Projevuje živý „*sensus ecclesiae*“ uprostřed rozdělení a konfliktů v církvi svojí doby. Reformuje karmelitánský řád s úmyslem lépe sloužit a lépe hájit „svatou katolickou církev římskou“ a je ochotna dát za ni svůj život (srov. *Život* 33,5). Dalším podstatným aspektem tereziánské nauky, na který bych rád poukázal, je dovršení jako očekávání celého křesťanského života a jeho konečný cíl. Světice má velmi jasnou představu Kristovy „plnosti“, ke které má křesťan dospět. Na závěr *Hradu v nitru* popisuje Terezie v poslední „komnatě“ tuto plnost uskutečněnou přebýváním Trojice, sjednocením s Kristem skrze tajemství jeho lidství. Svatá Terezie od Ježíše je opravdová učitelka křesťanského života pro věřící všech dob. V naší společnosti, často chudé na duchovní hodnoty, nás svatá Terezie učí být neúnavnými svědky Boha, Jeho přítomnosti a Jeho působení, učí nás skutečně pociťovat žízeň po Bohu, která existuje v našem srdci, touhu vidět Boha, hledat Boha, rozmlouvat s Ním a být Jeho přáteli. Toto přátelství je pro nás všechny nezbytné a musíme jej hledat den za dnem znovu. Kéž nás příklad této hluboce kontemplativní a úspěšně činné světice také vede k tomu, abychom každý den věnovali náležitý čas modlitbě, otevřenosti k Bohu, cestě hledání Boha, abychom jej uviděli, abychom našli jeho přátelství a tím pravý život. Mnozí z nás by totiž měli říci „nežiji, skutečně nežiji, protože nežiji podstatu vlastního života“. Čas modlitby proto není časem ztraceným, nýbrž časem, ve kterém se otevírá cesta života, na níž si osvojujeme od Boha vroucí lásku k Němu, k Jeho církvi a konkrétní lásku k našim bratrům. (*Benedikt XVI.*)

ŽENY PRAKTICKÉHO ŽIVOTA (*dopis Jana Pavla I. sv Terezii z Avily*)

Drahá svatá Terezie,

říjen je měsíc Vašeho svátku. Myslel jsem si, že mi dovolíte, abych si s Vámi pohovořil dopisem. Kdo se dívá na známé Berniniho sousoší, které Vás znázorňuje probodenou šípem serafína, vzpomene na Vaše vidění a extáze. Správně. Mystická Terezie spojená s Bohem u vytržení, je skutečná Terezie. Ale skutečná je také Terezie jiná, která se mi líbí více, která je nám bližší, ta Terezie, již známe z jejího vlastního životopisu a z jejích dopisů. Je to Terezie praktického života. Narážela v něm na stejné potíže jako my a dovedla je překonávat s důvtipem. Terezie, která se usmívala a dovedla rozesmát i jiné. Pohybovala se v tomto světě obratně, byla pohotová v každé situaci díky velkým přirozeným vlohám. A hlavně díky jejímu stálému spojení s Bohem. Právě v její době došlo k protestantské reformaci. Postavení církve v Německu a Francii bylo kritické. Uvědomovala jste si to a napsala jste: "Tisíckrát bych byla obětovala svůj život, jen abych zachránila jednu z těch mnoha duší, které tam bloudily. Ale byla jsem jen žena."

Ano, žena. Ale žena která vydala za dvacet mužů, která vyzkoušela všechny možné prostředky, žena, které se podařilo uskutečnit velkolepou vnitřní reformu a svým dílem a spisy ovlivňuje celou církev. První a jediná žena, která byla se svatou Kateřinou prohlášena za učitelku církve.

Vyjadřovala jste se ryzím jazykem. Vaše pero bylo uhlazené, ale ostré. Měla jste vysoké pojetí o poslání řeholnic, přesto však jste napsala otci Gracianovi: "Pro lásku Boží, dejte pozor na to, co děláte. Nevěřte nikdy řeholnicím, protože když ty něco chtějí, použijí všech možných prostředků." - Když jste odmítala jednu postulanku, řekla jste otci Ambrožovi: "Musím se smát, když mi říkáte, že vám stačilo tu dívku vidět, abyste ji pochopil. Vyznat se v ženách není tak snadné." Od Vás pochází výstižná definice d'ábla: "Ten ubohý nešťastník, který nemůže milovat." - Donu Sancho Davilovi svěřujete: "I na mne přichází roztržitost při modlitbě breviáře. Zpovídala jsem se z toho otci Dominikovi (Benez, známý teolog) a ten mi řekl, abych si toho nevšímal. Opakuji vám totéž co řekl on, protože je to zlo nevyléčitelné."

Nepřekonatelná jste však byla v době boje. Nuncius Vás dal zavřít do toledského kláštera a prohlásil Vás za ženu "neklidnou, potulnou, neposlušnou a vzpurnou". Vaši poslové, vysláni z kláštera ke králi Filipovi II., k vévodům a prelátům, celou spleť záležitostí vyřešili. Učinila jste z toho závěr: "Terezie sama o sobě nic neznamena. Terezie a jeden halěr je méně než nic. Ale Terezie, halěr a Bůh společně dokáží všechno."

Podle mého názoru jste byla výrazným příkladem jevu, který se pravidelně v životě katolické církve opakuje. Ženy samy o sobě v církvi nevládnou. To je úkolem hierarchie. Ale velmi často ji inspirují, podněcují a někdy i řídí. Na jedné straně Duch svatý vskutku vane, kam chce. Na druhé straně je žena nábožensky citlivější a schopnější obětovat se velkodušně velkým cílům. Proto má církev mnoho světic. K těm všem by bylo třeba připočíst i ženy, které uvedly do pohybu asketicko-teologická hnutí, jež měla dalekosáhlý vliv. Patricijka Marcela, která vedla na Aventinu jakýsi druh kláštera pro zámožné a vzdělané Římanky, spolupracovala se svatým Jeronýmem na překladu Bible. Madame Acarie ovlivňovala významné osobnosti a samého Františka

Saleského i mnoho jiných. Měla vliv na celou francouzskou spiritualitu začátku 17. století. Princezna Amálie Galitzinová šířila ze svého "Münsterského kroužku", který oceňoval i Goethe, v celém severním Německu nový proud intenzivního duchovního života.

Mohl bych uvést ještě další příklady, ale vrátím se raději k Vám. Spíše než duchovní dcerou byla jste svatému Janu z Kříže a prvním reformovaným karmelitánům duchovní matkou. Dnes je to vše jasné a samozřejmé, ale ve Vaší době z toho vznikla srážka, o které jsem se zmínil výše. Na jedné straně jste byla Vy, bohatá charismaty a s osvětlenou energií plnou zanícení, kterou Vám Bůh dal pro církev.

O charismatech a hierarchii se mnoho mluví i dnes. Byla jste v tomto ohledu odbornicí, a proto si dovoluji čerpat z Vašich děl tyto zásady: Charismatické dary nejsou revírem vyhrazeným jen některým osobám. Mohou být udělovány všem, kněžím i laikům, mužům i ženám. Avšak jiná věc je možnost mít dary, jiná pak mít je skutečně.

Nemyslete si, že jsem snad pesimista. Věřím, že je to pouze přechodný úkaz vidět ve všem a všude charismatické dary. Avšak vím také, že opravdové dary Ducha svatého byly zneužívány a falšovány. A přece církev stále postupovala vpřed. Například mladá korintská církev zaznamenala velký rozkvět charismatických darů, ale svatý Pavel se spíše obával případů, kdy byly zneužity. To se totiž opakovalo stále nápadněji. Dvě ženy, Priscilla a Maximilla, které podporovaly a financovaly montanismus v Asii, začaly "charismaticky" hlásat velmi přísnou morální obrodu, úplné zřeknutí se manželství, absolutní připravenost k mučednictví. Skončily tím, že stavěly proti biskupům "nové proroky", muže i ženy, kteří "naplnění Duchem svatým" kázali, udělovali svátosti, očekávali příchod Kristův, který měl v nejbližší době zahájit tisícileté království.

V 17. století to byly řeholnice z Port Royal. Jejich abatyše, matka Angelika, sice dobře začala tím, že charismaticky reformovala sebe i klášter, do klauzury nevpustila ani rodiče. Měla velké nadání, byla přímo zrozena pro ovládání jiných, avšak stala se duší jansenismu, až do konce neústupná vůči církevní autoritě. O ní a jejích řeholnicích se říkalo: "Čisté jako andělé, pyšné jako d'áblové."

Vašemu duchu jsou tyto věci velmi vzdáleny. Jaká propast mezi Vámi a oněmi ženami. Vám se nejlépe líbilo jméno "dcera církve". Šeptala jste je na smrtelném lůžku, zatímco zaživa jste pracovala pro církev a s církví, ochotna také něco od církve snášet. Kéž byste dnešním prorokyním tak trochu vštípila svou metodu!

16. ŘÍJNA –SV. MARKÉTA MARIE ALACOQUE

Narodila se 22. 7. 1647 ve vesničce Lauthecour u Verosvres, v jižní části burgundské diecéze Autun ve Francii. Byla dcerou notáře Claude Alacoque a Philiberty, roz. Lamyn, jako pátá ze sedmi dětí. Třetí den po narození ji rodina s kmotrou

Margaret (šlechtického původu Courchevel), bydlící v sousedství, donesla ke křtu. V osmi letech její otec zemřel na zápal plic a matka ji pak dala na výchovu do pensionátu klarisek v Charolles. Zde byla do dvou let postižena velmi těžkou dětskou obrnou. Když jí lékaři nemohli pomoci, byla za čas předána matce a do péče rodiny, která jí moc lásky neprojevovala. Kmotra, s níž za života otce často pobývala, údajně již nežila. Asi dva roky poté co byla zpět u rodiny a udělala slib, že bude-li uzdravena, vstoupí do kláštera, vrátilo se jí nevysvětlěným způsobem zdraví. Čekaly ji však různé životní zkoušky. Podle Fr.Ekerta šlo i o krize a příbuzní chtěli, aby se provdala. Po překonání útrap a překážek vstoupila do kláštera až ve 24 letech. Ve 30 km západně vzdáleném Paray-le-Monial (asi 120 km severozápadně od Lyonu), vstoupila 25. 8. 1671 do salesiánské kongregace sester Navštívení Panny Marie, založené r. 1610 Fr. Saleským (pam. 24. 1.) a Janou Františkou de Chantal (pam. 12. 8.). Markéta Marie věčné sliby složila 6. 11. 1672 a o čtyři dny dříve se zasvětila Ježíšovu Srdci. V té době byla Francie zaplavena přemrštěnou strohostí a přísností jansenismu, pro kterou věřící ztráceli důvěru v Boha a téměř se odcizili přijímání svátostí, zejména eucharistie.

O své řeholní cestě Markéta později napsala: „*Pán Ježíš mne zprvu odloučil ode všeho pozemského a roznítil ve mně horoucí lásku k umrtvování a pokoře.*“ Nevynikala praktičností a při plnění úkolů byla trochu pomalá a neobratná, což vedlo ke kritice spolusester i představených. Výtky přijímala s pokorou a trpělivostí a klidně pokračovala, jak jen uměla. Ve svém jednání projevovala upřímnou laskavost vůči všem. Ti nemohli pochopit její mystický život ani plnou skutečnost jejího povolání a podle toho s ní jednali. Spolusestry vůči ní projevovaly silný odpor a kdykoli se naskytla příležitost, pokořovaly ji. Podobně i nová představená Petronila Greyffié využívala příležitostí ji pokořovat, snad na ochranu před samolibostí. Životní pravidlo, dané sestrám od zakladatele, říkalo: "Zásluha kříže spočívá nikoli v jeho tíži, ale v způsobu, jak ho neseme." Markéta ho nesla s velkou láskou. (*To je způsob dávající kříži smysl a cenu.*) Od Ježíše byla obdařena milostmi vzhledem k nárokům jeho lásky a vychovávána hlasatelkou jeho poselství jak pro tehdejší dobu, tak pro další staletí v celé církvi.

Při adoraci, 27. 12. 1673 v klášterní kapli, jí Pán Ježíš ukázal své Srdce a řekl: "*Mé Božské Srdce plane tak silnou láskou k lidem, že už nemůže v sobě*

zadržet plameny hořící lásky. Žádá si, aby se co nejvíce rozšířily tvým prostřednictvím, zasáhly všechny lidi a obohatily je svými poklady." Ježíš si vyžádal její srdce, ponořil je na chvíli do svého a jako v plamenech jí je vrátil zpět. Markéta vnímala, že bylo obejmuto, a ránu ve svém boku. Měla tak podle příslibu cítit i stravování srdce až do konce života. To jí mělo být znamením prokázané milosti a počátkem budoucích milostí i utvrzením, že nejde o přelud. Pak jí Ježíš zacelil ránu, ale její bolesti ponechal. Po několik dnů od stigmatizace se Markéta prý pohybovala jen s velkým vypětím sil, bolest byla pro ni velmi drahá a podle jejího hodnocení pociťovala i nebeskou slast. Jedno významnější zjevení zažila Markéta počátkem roku 1674, kdy se jí zjevilo Božské Srdce na trůnu z plamenů, bylo zářivější než slunce, průzračné jako křišťál a ovinuté trnovým věncem, v němž trny znamenaly lidské hříchy, a nad ním byl kříž. Téhož roku, v pátek po svátku Božího Těla, se Markétě Pán Ježíš zjevil zářící slávou, s pěti svítícími ranami. Z jeho hrudi vycházely plameny a pak Markétě ukázal své Srdce jako jejich živý zdroj a poodhalil jí tajemství své čisté lásky a její překypující velikost k lidem. Spasitel si stěžoval na nevděk lidí, kteří na jeho lásku odpovídají chladem a nezájmem. Požádal o náhradu toho, co druzí zanedbávají. Zvlášť ji povzbuzoval k přijímání eucharistie jak často jen může, zejména na první pátky v měsíci. Také Markétu požádal o noční bdění před prvním pátkem, hodinu před půlnocí, s připomínáním si jeho agónie v Getsemanech. (Zde mají původ "Svatá hodina" před prvním pátkem a svaté přijímání na první pátky v měsíci.) Má jít o modlitby za zmírnění Božího hněvu s prosbami o milosrdenství pro hříšníky a zmírnění hořkosti, kterou Ježíš pociťoval, když zůstal od apoštolů opuštěn. Markétě dal Pán podíl na utrpení, které prožíval na Olivové hoře a později jí vyjevil, že na tomto místě snášel víc než při dalším utrpení, protože se zde viděl opuštěn nebem i zemí a byl zatížen všemi hříchy celého lidstva. Markéta své vidění v r. 1674 popsala slovy: „*Ježíš Kristus ukázal mi své Nejsvětější Srdce jak výheň lásky, ve kterou mne ponořil. Zasnoubil si mou duši ve své nesmírné lásce způsobem naprosto nevysvětlitelným, a sjednocením, jehož vypsát nelze. Proměnil mé srdce v plamen stravujícího ohně své čisté lásky a zničil všechnu lásku pozemskou. Žádal, abych mu — v Největší svátosti skrytému — přinášela ustavičný hold. Tak mi vtiskl do srdce nový svatý život, v Eucharistii žijící život oběti a odříkání."* Při popisu dalšího zjevení, zaznamenaného jako "v oktávu Božího Těla 1675", vypravovala: „*Viděla jsem Božské Srdce v oslňujícím lesku, bylo ovinuto trním a ozdobeno křížem. Spatřila jsem Krista Pána, jak mi ukazuje svoje Srdce a říká: „Největší lásku mi prokážeš, budeš-li moje Srdce ctít a rozšiřovat k němu úctu v mé církvi. Mé srdce miluje lidi nekonečnou láskou, ale je velmi mnoho těch, kteří mně odplácí nevděkem a pohanou. Ať je proto ustanovena zvláštní slavnost k uctění mého Srdce."* Pán Ježíš si stěžoval na

neuctivost a svatokrádeže, kterými je od lidí urážen, pravděpodobně 16. 6. 1675. Vyslovil přitom, že je nejsmutnější, že se jedná i o duše Bohu zasvěcené. Markétu pak žádal, aby se zasadila o zavedení zvláštního svátku ke cti jeho Srdce, a to v pátek po oktávě Božího Těla. V té záležitosti se měla obrátit i na svého zpovědníka, o. Klaudia de la Colombière z TJ (pam. 15. 2.). V souvislosti se zjeveními byla Markéta podezřívána z posedlosti, nebo že s jejím duševním zdravím to není v pořádku, že si vymýšlí. Sama napsala: *"Bůh mne učinil kamenem úrazu, ohniskem, ve kterém se shromažďuje všecko pohrdání, potupa a pokoření... Domnívali se, že jsem posedlá zlým duchem. Proto mne kropili svěcenou vodou a žehnali mne znamením svatého kříže. Modlili se nade mnou, aby vyhnali zlého ducha."* K tomu dodává, že Ježíš od ní neodešel, ale povzbuzoval ji, což jí bylo útěchou.

Markéta Marie nejen poznala trnitou cestu ve spojitosti Ježíšovou láskou, ale také ji přijala a pochopila. Jako jeho nevěsta nebyla ušetřena žádné bolesti, nemoci, hořkosti ani potupy. V následujících letech věnovala veškerou sílu a energii na šíření pobožnosti k Srdci Ježíšovu. Vyzvala i francouzského krále, aby zasvětil zemi Božskému Srdci. V roce 1684 se stala asistentkou představené a další rok vychovatelkou novic. V té době zavedla v klášteře společné uctívání Božského Srdce. Otec Klaudius de la Colombière Markétu v šíření úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu podporoval a v tomto duchu vydal i knihu Duchovní ústraní, v níž napsal o zjeveních Pána Ježíše. Rovněž Markéta napsala pro šíření úcty k Ježíšovu Srdci knížku *La dévotion au coeur de Jésus* (Úcta k Srdci Ježíšovu). Před svou smrtí Markéta řekla sestrám: *"Už nebudu dlouho žít, protože nic netrpím."* Přestože lékař neshledal nic závažného, objevila se u ní horečka, v ní prosila o milosrdenství a volala: *"Hořím! hořím! Jaká by to byla útěcha, kdybych hořela láskou k Bohu! Ale já ho nedovedla dokonale milovat! Jaké je to štěstí milovat Boha! Milujte tuto lásku dokonale!"* Když 17. října přijala svátost nemocných, zemřela se jménem Ježíšova Srdce na rtech. K beatifikaci Markéty došlo 18. 9. 1864 papežem Piem IX. a k její kanonizaci 13. 5. 1920 papežem Benediktem XV.

(fotografie: POUTNÍCI V BAZILICE BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ v Paray le Monial, *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*, Paray le Monial, Francie, 27.6.2008.

18. ŘÍJNA – SV. LUKÁŠ

Podle jeho podrobnějších zmínek ve Skutcích apoštolů, pocházel ze syrské Antiochie (Sk 6, 1-6; 11, 20-30; 13,1n). Také Eusebius a Jeroným uvádějí, že byl Syřanem. Názory na rodinu, z níž vyšel, se rozcházejí. Vystudoval však lékařství a nakonec se ukázal jako schopný spisovatel a znalec lidí s velmi

citovým postojem. Uvádí se, že ke křesťanství jej zřejmě přivedli křesťané ze židovství, ač k židovskému národu nepatřil. Podle Kanona Muratoriho (ze 2. stol.) se za života s Ježíšem a jeho působením nesetkal a jeho zařazování mezi Ježíšovy učedníky je nesprávné. Roku 50-51 se připojil k Pavlovi v Troadě (byl s ním na druhé apoštolské cestě) a podle některých úsudků ho provázel do konce jeho života. Je však dost pravděpodobné, že poté co s Pavlem došel do Filip, setrval v nich do roku 57, aby pomáhal upevnit Pavlovo dílo. Při Pavlově návratu ze třetí apoštolské cesty, na jaře roku 58, opět šel po jeho boku do Jeruzaléma (viz Sk 20,5-

21,18). Zde se setkal s apoštolem Jakubem i s jeruzalémskými staršími a zřejmě také se ženami, jejichž jména v evangeliu uvedl pouze on (viz Lk 8,2-3; 24,10). Apoštola Pavla dále provázel na cestě do římského vězení (viz Sk 27, 1-28, 16; Kol 4, 14; Flm 24) a byl u něj za jeho vazby v Římě v letech 61-63. Tehdy měl možnost seznámit se s evangelistou Markem (Kol 4, 10-14; Flm 24). Při dalším římském věznění Pavla v letech 66-67, kdy Pavel očekával smrt, zůstal opět v jeho blízkosti (2 Tim 4, 11).

Po Pavlově smrti koncem června Lukáš zřejmě velmi brzy opustil Řím, ale další zprávy o jeho životě a hlásání evangelia nejsou dost spolehlivě doložené a místa působení se liší. Hovoří se o Dalmácii, Galii, Itálii a Makedonii na základě zprávy sv. Epifania. Sv. Řehoř z Naziánu svědčí o jeho pobytu v Achaji (dnešním Řecku) a Symeon Metaphrastes zmiňuje Lukášovu návštěvu Horního Egypta. Řecká tradice má zato, že byl biskupem v Thébách (dnešní Thisvi, severně od Athén ve starověké Boiótii). Sv. Jeroným podobně jako starobylý lat. Prolog (II. s.) zaznamenali Lukášovu působnost v Boiótii v Achaji. Jedná se o provincii ve středním Řecku, ležící severně od východní části Korintského zálivu. Na jihu je od Attiky oddělována pohořím Kithairon. Severní hranicí této provincie je Lokris s Eubojským zálivem. Lukáš zemřel ve věku 84 let, podle písemnosti sv. Řehoře údajně v Patras, vzdáleném od dnešní Thisvi asi 100 km západně. Má se jednat o mučnickou smrt oběšením na

olivovém stromě. Většinou vzhledem k věku se však spíše předpokládá přirozené úmrtí a martyrologium se k jeho smrti nevyjadřuje. Antropologické zkoumání ostatků* smrt oběšením nevyklučuje. Původní Lukášův hrob je uváděn v Thébách (Thisvi), odkud byly jeho ostatky přeneseny přes Konstantinopol do Padovy a Prahy. Podle staré tradice, za řádění obrazoborectví v Konstantinopoli, asi v letech 741 až 770, byly tyto Lukášovy ostatky knězem Uriem přeneseny do Padovy z důvodu ochrany před zneuctěním. Byly od r. 899 kvůli nájezdům uloženy na hřbitově, kde byly r. 1177 objeveny a prohlédnuty za přítomnosti papeže, který je prohlásil za pravé. Roku 1313 byl pro novou kapli sv. Lukáše vytvořen mramorový sarkofág a do něj uloženy ostatky v olovené rakvi. Císař Karel IV. 6. 11. 1354 získal v Padově pro pražskou katedrálu lebku s čelistmi a 15 zuby sv. Lukáše i s darovací listinou. Během let byly menší části z ostatků odděleny. Lebka sv. Lukáše, stále uchovávaná ve Svatovítském pokladu, je každoročně 18. 10. o svátku evangelisty vystavovaná k uctění v pražské katedrále. Nejznámějším se Lukáš stal sepsáním evangelia a Skutků apoštolů. Italský básník Dante označil jeho evangelium za nejkrásnější knihu světa. Lukáš v něm krásně ukazuje milosrdnou lásku Spasitele ke všem lidem, zdůrazňuje, že Ježíš přišel nejen pro Židy, ale i pro pohany a především pro hříšníky, pro lidi, kteří se vzdálili Božímu řádu. Ústřední myšlenku Lukášova evangelia vidíme ve větě: „Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co by zahynulo.“ (Lk 19,10) Jeho spis bývá nazýván evangeliem milosrdenství, Ducha svatého, žen a chvalozpěvů. Téma milosrdenství ukazují např. příběhy „O marnotratném synu“ (Lk 15,11-32); „O hříšnici v domě farizejově“ (Lk 7,36-50); „O farizejovi a celníkovi“ (Lk 18,9-14) – v nich zároveň učí jaký postoj má hříšník zaujmout k návratu do Boží náruče. Boží milosrdenství vystihuje Lukáš i v Kristových slovech na kříži, když se modlí za své katy a slibuje ráj kajícímu lotru. O Duchu svatém píše ze všech evangelistů nejvíce. U všech významných osob zmiňuje vedení Duchem svatým, ať je to Jan Křtitel, Zachariáš, Simeon či jde o okamžik zvěstování nebo Ježíšova slova. Na mnoha místech si všímá žen, např. v podobenstvích, upozorňuje na chudou vdovu, která dala za svého nedostatku, v příběhu Marie a Marty i žen na křížové cestě aj. To, že v jeho evangeliu mají ženy čestná místa, zatímco ve starověku byly ženy velmi podceňované, má další význam. Tím, že hovoří podrobněji o P. Marii dává předpoklad, že informace čerpal přímo od ní a protože ji slovy vykresluje, je označován za malíře Matky Boží. Lukášovo evangelium se od ostatních liší i zařazením čtyř básnických vložek či písní (Magnificat – chvalozpěv P. Marie, Benediktus – chvalozpěv Zachariáše, Glória in excelsis Deo a chvalozpěv Simeonův). Lukáš ukázal značnou citlivost ke smýšlení pohanů a vynechal místa, která by se jim mohla zdát tvrdá a zaznamenával vše, co je pohanům ke cti. Také s oblibou používal

protiklady – např.: „Boháč a chudý Lazar;“ „Farizej a celník;“ nedůvěra Zachariáše a důvěra P. Marie. Druhým Lukášovým dílem (po evangeliu, které je naukou Krista) jsou Skutky apoštolů, které lze označit za kroniku prvních let Církve a pojednávají o šíření Kristovy nauky. Znakem a hlavním atributem sv. Lukáše je býk, protože jeho evangelium začíná Zachariášovou obětí a býk byl pro Židy obětním zvířetem.

POKOJ LIDEM *(dopis Jana Pavla I. sv. Lukáši)*

Milý svatý Lukáši,

z Vašeho evangelia přímo vyzařuje nekonečná dobrota Ježíšova. Ukázal jste zcela zvláštním způsobem, jak Bůh miluje hříšníky a že Ježíš věnoval téměř demonstrativně svou pozornost těm, kterých si svět ani nevšiml. Vy jediný jste popsal události kolem narození a dětství Páně, které vždy s novým pohnutím pročítáme o každých Vánocích. Mně se zvláště líbí Vaše poznámka, že Marie své dítě "zavinula do plének a položila do jeslí". Tato věta inspirovala mnoho malířů k uměleckému zachycení tohoto výjevu na plátně a dala podnět k postavení betlémů na celém světě. Když u vánočního Betléma zpíváme koledu "Vůl a oslík nad ním stáli a svým dechem zahřívají lidské nemluvnátko, slavné Boží pacholátko," říkám si: "Když Kristus zaujal to nejponíženější místo na světě, jaké bychom měli sami zaujmout?" Dovolte, abych Vám vyjádřil svůj názor na tuto otázku.

Při styku s Bohem se podobáme Abrahámovi, který řekl: "Neodvážuji se k svému Bohu ani promluvit, vždyť jsem jen prach a popel." A nebo celníkovi, který stál u chrámového vchodu a neodvážoval se ani oči k nebi pozdvihnout, protože si byl vědom své hříšnosti. Před nekonečným a všemocným Bohem zbývá jen doznat, že jsme docela malí. Musíme v sobě potlačovat neblahé sklony, které nám brání bezpodmínečně se podřizovat Bohu. Bůh chce, abychom ho v některých věcech následovali, zatím co v jiných zůstává jedinečný a nedostižný. Praví: "Učte se ode mne být pokornými a tichými. Buďte milosrdní, jako můj Otec je milosrdný." Ale také říká: "Jedinému Bohu přísluší čest a sláva. Jen Bůh je absolutně nezávislý."

Naproti tomu bychom velice rádi zaměnili pozice; rádi bychom byli samostatní, nezávislí, všemi ctěni a váženi a nijak nám nepůsobí radost, jsme-li závislí, pokorní, trpělivi. Odvoláváme se na moderní filosofii (která zítra už může být zastaralá) a kulturu. Pokrok nás ovládá. Rozkládáme atomy, zkoumáme kosmické prostory, žijeme komfortněji. Že naše možnosti nejsou neomezené, připomněli nám nedávno orientální šejkové. Zásoby pohonných hmot vystačí asi tak na třicet let. Kdo je chce mít, ať pořádně za ně zaplatí. Nezbyvá, než se omezit, dokud se nenajdou nové energetické zdroje.

Toto varování, jakkoli nepříjemné, může být velmi užitečné. Jednak pobízí k novému bádání a novým cestám pokroku, jednak připomíná ohraničení každého lidského podnikání a příkaz, abychom všichni svou naději vkládali v Boha. Slyšel jsem jednoho "kritického křesťana", jak říká: "Už je konec s maloměšťáckým náboženstvím, které hovořilo jen o nebi a spasených duších. Zavání to kapitalistickým individualismem a odvádí to pozornost chudých od velkých sociálních problémů."

Pravdivé na těch slovech je, že se křesťan musí zaměřit na velké sociální problémy. Čím víc je kdo nadšen nebem, tím víc musí přiložit ruku k odstranění nespravedlnosti na zemi, třeba že tato země není pro křesťany konečným životním cílem. Jako věřící v Krista putujeme společně a každý se svým vlastním osudem k nebi. Kdo nevěří v nebe, je nešťastný, je "bez naděje", jak říká sv. Pavel, nenašel pravý smysl své existence.

Člověk může mít trojí vztah k lidem. Záleží na tom, jedná-li se o představené, rovnocenné nebo podřízené.

Dá se však dnes hovořit ještě o představených? Žádat dnes od dětí, aby své rodiče poslouchaly, ctily a milovaly? Žáci své učitele? Občané státní autoritu? V 17. století konával se v Benátkách proslavený karneval. Zdálo se, že se lidé v těch dnech zbláznili. Dělali si, co chtěli, vyváděli pod ochranou masek věci, které se přičily zvykům a zákonům. Jako by chtěli dohonit, oč přišli celou předchozí dobu svou šetrností a poslušností. Mám dojem, že se dnes děje něco podobného. Nemyslím atentáty, krádeže, loupeže, únosy a vraždy. To vždycky bylo na světě. Ale větší hrůzu mi nahání způsob, jak lidé reagují na tyto zločiny. Zákony a normy se považují za útisk a omezení svobody. Dokonce budí radost, když se zákony zesměšňují. Říká se, že "jediné, co je dnes zakázané, je něco zakazovat".

Také v církevní oblasti začalo se pomalu jednat podle zásady: "Dělej, co jen můžeš." Šíří se víceméně názory, které všechny končí stejným konstatováním. Lidé v dané situaci, jste nešťastní. Chcete-li být šťastní, musíte všechno změnit a obrátit naruby. K tomu se přibere na pomoc psychologie, která se obírá životními projevy a omlouvá je. Za cizoložníky, sadisty a homosexuály prý mohou výlučně rodiče, protože jim v mládí nevěnovali náležitou lásku. Volá se po neomezené regulaci porodů, po přerušení těhotenství na přání matky, po libovolné manželské rozluce, po předmanželských stycích, homosexualitě, volném užívání drog.

Ocitli jsme se přímo ve větrné smršti, milý svatý Lukáši. Co může proti tomu učinit ubohý biskup? Může nejvýš připustit, že v minulosti byl zákon jakýmsi oltářem, na kterém často byl člověk obětován. Může doznat, že mnohdy rodiče povolují dětem uzdu, aby se prý jednou měly lépe, než se měli oni. Biskup

dobře ví, že k tomu, aby si zjednal autoritu, musí jiným sloužit. Stále mu znějí slova sv. Petra: "Jednejte jako lidé svobodní, ne však jako lidé, kteří svobodou zakrývají svou špatnost, nýbrž chovejte se jako Boží služebníci"(1 Petr 2,16). Tato slova vylučují tzv. "moc" a předpokládají takovou autoritu, která podporuje svobodu. Nevymáhají otrockou poslušnost, ale aktivní a odpovědnou.

Co by mohl biskup ještě víc učinit? Pouze spoléhat se na Boha a připomínat stále slova Boží: "Kdo se bojí Boha, ctí otce ... synu můj, cti svého otce slovy i skutky." (Sir 3,7 - 8). "Vy, děti, ve všem svoje rodiče poslouchajte, jak se to patří u křesťanů." (Kol 3,20). "Každý se má podříditi vrchnosti, která vládne. Vždyť není vlády, která by nepocházela od Boha. Ty, které jsou, od Boha jsou zřízeny. Když se tedy někdo staví proti vládě, staví se proti řádu, který dal Bůh." (Řím 12, 1. - 2). "První věc, ke které tě vybízím, je, ať se konají modlitby prosebné, přímlyvné i děkovné za všechny lidi, za všechny ty, kdo zaujímají zodpovědné postavení." (Tim 2,1). "Své představené poslouchajte a podřizujte se jim! Oni bdí nad vaší duší a budou jednou za ni zodpovídat. Ať to mohou dělat s radostí, ne aby při tom museli vzdychat." (Žid 13,17).

Jak se máme chovat k lidem, kteří jsou s námi rovnocenní? Naší povinností je vystříhat se každého přehlížení a podceňování, stejně jako přehnané snahy za každou cenu nad ně vyniknout. Často býváme nakloněni nedělat to, co jiní dělají a dělat to, co jiní nedělají. Odporovat jejich názorům, opovrhovat tím, co oni obdivují a obdivovat, čím oni opovrhují. Jeden chce být nápadný elegancí, přepychem a výstředním oblečením, druhý originální a s vybranou řečí. Prsten na ruce, zvlněné vlasy, lesklý náhrdelník podporuje neuvěřitelně pýchu člověka. Všechno to není samo o sobě špatné, ale bývá to často jen příležitostí, aby člověk na sebe upozornil, aby si ho lidé všímali, obdivovali a nedomnívali se, že je "jen obyčejný, tuctový člověk".

Naproti tomu člověk prostý a otevřený netouží, aby ho lidé považovali za zámožnějšího, učenějšího, zbožnějšího, než ve skutečnosti je. Proto vystupuje, strojí se a hovoří vždy nenápadně, bez úmyslu vyniknout nad jiné. Ježíš takové jednání schvaloval a doporučoval a Vy, milý svatý Lukáši, jste nám napsal tato jeho slova: "Mějte se na pozoru před vykladači Písma! Chodí rádi v dlouhých rízách, mají rádi pozdravy na veřejných místech, přední sedadla v synagogách a čestná místa při hostinách." (Lk 20,46).

Nakonec několik slov o poddaných, lépe řečeno o těch, kteří jsou na tom hůř než my, poněvadž jsou nemocní nebo chudí, žijí v bídě nebo ve hříchu. Jim obzvlášť musíme projevovat účinnou službu lásky, která se věnuje každému jednotlivci, ale také potírá chudobu. Tím nejkrásnějším výrokem, jaký jste kdy, svatý Lukáši, mohl zaznamenat: "Na zemi pokoj lidem, v nichž má zalíbení Bůh."

„Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtípy“

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Profesní životopis: Byl jsem ředitelem jednoho velkého koncernového podniku. Kávu mi vařila mladá sekretářka, do práce jsem jezdil Tatrou 613. Jednou za mnou přišli, abych zaplatil 5.000,- Kčs na pohřeb člena ÚV KSČ. Řekl jsem, že za 5.000,- Kčs pohřbím celý ÚV sám. Od té doby jsem pracoval jako ředitel malého podniku. Kávu mi vařila stará sekretářka, do práce jsem jezdil Tatrou 603. Jednou mi vytýkali, že jsem nebyl na poslední schůzi KSČ. Řekl jsem, že kdybych věděl, že je opravdu poslední, přišel bych s transparentem. Od té doby jsem dělal mistra. Do práce jsem jezdil vlastním autem, kávu jsem si vařil sám. Na zdi jsem měl pověšen obraz Husáka a Lollobrigidy. Řekli mi, abych tu hanbu sundal. A já sundal obraz Husáka... Od té doby jsem pracoval ve výkopu. Do práce jsem jezdil na kole a kávu jsem si nosil v termosce. Když jsem jednou kopal, přišli za mnou, abych si to kolo schoval, že tudy půjde sovětská delegace. Řekl jsem, že se nemusí bát, bicykl mám zamknutý a pojištěný. Od té doby jsem nezaměstnaný...

II.

Po slavnostním obědě odchází manželka do kuchyně. Manžel na ni volá: „Nech být to nádobí, když už máš ty narozeniny! Umyješ ho zítra...!“

III.

Na hřbitově: „To je smutné, že váš první manžel zemřel tak brzo...“ – „Ano, přesně to říká i můj druhý manžel...“.

IV.

Tak jsem se vydal na sociálku, abych získal sociální dávky pro svého psa. Paní u okénka mi řekla, že to nejde, že psi nemůžou dávky dostat. Tak jsem jí vysvětlil, že můj pes je černý, nezaměstnaný, líný, neumí česky. Byl několikrát napomínán za sexuální obtěžování, má plno potomků po celé vesnici. Navíc neplatí daně, na toaletu chodí do parku, obtěžuje cizí lidi a žebrá. Krade jídlo a netuší, kdo byl jeho otec. Paní se ještě jednou podívala do papírů a v pondělí se mám stavit pro peníze.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 3. – 11. října 2026

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 3. října	TOPOLANY – MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ		TOPOLANY 18.00: za zemřelého Jiřího MICHALÍKA
NEDĚLE 4. října	27. NEDĚLE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA SV. FRANTIŠEK Z ASSISI (+1226)		PODIVICE 8.00: za + Annu VRBOVOU, manžela, rodiče, + rodinu ZAČALOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
			DRYSICE 9.30: za + Vladislava ZAVADILA, dvě sestry, bratra a rodiče
			SVÁTOST KŘTU: JAN MAREK RACLAVSKÝ PUSTIMĚŘ 11.00: za + Víta POSPÍŠILA, rodiče, sourozence, s prosbou o dar zdraví a Boží požehnání pro celou rodinu
PONDĚLÍ 5. října	SV. FAUSTINA KOWALSKÁ, PANNA		PUSTIMĚŘ 18.00: za +rodiče ŠMEHLÍKOVY, živou a +rodinu ŠMEHLÍKOVU a KOZÁROVU
ÚTERÝ, 6. října: SV. BRUNO, KNĚZ			
STŘEDA 7. října	PANNA MARIA RŮŽENCOVÁ		DRYSICE 18.00: na poděkování za dar zdraví, s prosbou o Boží pomoc pro šest rodin
ČTVRTEK 8. října	ČTVRTEK 27. TÝDNE V MEZIDOBÍ		PODIVICE 8.00: za + Jana a Vlastu POSPÍŠILOVY a duše v očistci
PÁTEK 9. října	SV. DIONÝSIUS A DRUHOVÉ, MUČEDNÍCI SV. JAN LEONARDI, KNĚZ		PUSTIMĚŘ 18.00: za + Jiřího ŘIHÁČKA, duše v očistci a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 10. října	SOBOTA 27. TÝDNE V MEZIDOBÍ		TOPOLANY 18.00: za + Marii BUČKOVOU dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
NEDĚLE 11. října	28. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SV. JAN XXIII., PAPEŽ		PUSTIMĚŘ 8.00: za + Anežku a Josefa KOLENIČOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
			DRYSICE 9.30: za + Vojtěšku a Františka SLAVÍKOVY, Blanku POLIŠENSKOU, syna Zdeňka, vnuka Damiánka a Boží požehnání pro živou rodinu
			PODIVICE 11.00: za + Miroslava a Františku HUDEČKOVY, Jana a Oldřišku NAVRÁTILOVY, a za Marii KONEČNOU

✱ Když spatřil Jan XXIII. první fotografii, kde už byl v papežském oděvu, povzdechl si: „Pane Bože, už 77 let víš, že budu papežem; nemohl jsi mě stvořit trochu hezčího?“

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,- Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 10. – 18. října 2026

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 10. října	SOBOTA 27. TÝDNE V MEZIDOBÍ	TOPOLANY 18.00: za + Marii BUČKOVOU dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu	
NEDĚLE 11. října	28. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SV. JAN XXIII., PAPEŽ	PUSTIMĚŘ 8.00: za + Anežku a Josefa KOLENIČOVY a Boží požehnání pro živou rodinu	
		DRYSICE 9.30: za + Vojtěšku a Františka SLAVÍKOVY, Blanku POLIŠENSKOU, syna Zdeňka, vnuka Damiánka, a Boží požehnání pro živou rodinu	
		PODIVICE 11.00: za + Miroslava a Františku HUDEČKOVY, Jana a Oldřišku NAVRÁTILOVY, a za Marii KONEČNOU	
PONDĚLÍ 12. října	SV. RADIM, BISKUP	PUSTIMĚŘ 18.00: za + akad. malířku Petru POSPÍŠILOVOU, rodiče a sourozence	
ÚTERÝ, 13. října: ÚTERÝ 28. TÝDNE V MEZIDOBÍ			
STŘEDA 14. října	SV. KALIST I., PAPEŽ A MUČEDNÍK	DRYSICE 18.00: za dar zdraví pro těžce nemocnou osobu	
ČTVRTEK 15. října	SV. TEREZIE OD JEŽÍŠE, PANNA A UČITELKA CÍRKVE	PODIVICE 8.00: na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní, s prosbou o ochranu Panny Marie a dary Ducha Svatého pro rodinu a přátele	
PÁTEK 16. října	SV. HEDVIKA, ŘEHOLNICE SV. MARKÉTA M. ALACOQUE	PUSTIMĚŘ 18.00: za obrácení syna Jindřicha	
SOBOTA 17. října	SV. IGNÁC ALEXANDRIJSKÝ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	TOPOLANY 18.00: za + Marii a Milana ŠUSTKOVY a + rodinu CHARVÁTOVU	
NEDĚLE 18. října	29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SVĚTOVÝ DEN MISÍ SBÍRKA NA MISIE	PUSTIMĚŘ 8.00: za + Annu a Michala GÁBOROVY, dceru, rodiče z obou stran a duše v očistci	
		DRYSICE 9.30: na poděkování za 70 let života, dar zdraví a Boží požehnání pro celou rodinu CHYTILOVU	
		PODIVICE 11.00: za + Jiřinu SVOBODOVOU, + rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu	

✱ Když byl papež Jan XXIII. ještě kardinálem, seděl při hostině vedle ateisty. ten se podivil: „Pane kardinále, vy jíte takové pochoutky?“ - Kardinál se usmál: „Copak stvořil dobrý Bůh tyto věci jen pro darebáky?“

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,- Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.